GLAS GORENJSKE

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNIH LJUDI ZA GORENJSKO

LETO XIII., ŠT. 39 — CENA 10 DIN

SREDA, 30. MARCA 1960

Posebne naloge

Te dni so na vrsti seje občinskih ljudskih odborov, na katerih razpravljajo in sklepajo o letošnjih občinskih družbenih načrtih in proračunih. Včeraj so o tem razpravljali v Radovljici, danes v Železnikih, jutri so napovedane seje občinskih odborov v Kranju, na Jesenicah itd.

O letošnjem družbenem načrtu so v vseh občinah precej razpravljali. O tem so govorili na raznih sejah in sestankih, na komisijah, odborih in svetih občinskih ljudskih odborov. O letošnjih družbenih načrtih so veliko razpravljali na konferencah SZDL. Še posebno so o letošnjih družbenih načrtih razpravljali na zborih volivcev, ki so bili te dni. Vse to je oborožilo odbornike, da bodo na sedanjih sejah, preden bodo izglasovali predloženi načrt, lahko zelo podrobno obravnavali posamezna vprašanja in v imenu prebivalcev lahko prispevali k potrebnim dopolnitvam oziroma spremembam družbenih načrtov.

Kljub tako množičnemu sodelovanju občanov pri razpravah o letošnjem družbenem načrtu pa naloge za izvajanje postavljenih nalog ne bodo lahke. To še posebej zaradi splošne zahteve izražene na konferencah SZDL, da se petletni načrt izpolni že letos, se pravi leto dni pred rokom. — Zato, naprimer, predvideva predlog družbenega načrta občine Železniki, da bi družbeni bruto proizvod letos povečali za 97 milijonov dinarjev. V Kranju, kot je predvideno, bi se vrednost družbenega bruto produkta povečala za več kot devet in pol milijard dinarjev v primerjavi z lanskim letom. V okrajnem merilu naj bi letos dosegli nad 126 milijard družbene proizvodnje in nad 54 milijard narodnega dohodka, kar pomeni povečanje za 11,4 %, oziroma za 10,6 % v primerjavi z lanskim letom.

Tak porast proizvodnje, kar hkrati povečuje tudi osebni dohodek prebivalstva in družbeni standard sploh, je že vključen v občinskih družbenih načrtih. Prav tako so se za izpolnitev teh nalog zavzele sindikalne organizacije v podjetjih, politične in družbene organizacije na terenu itd. Toda naloge občinskih organov so še kljub temu velike. Predvsem gre za nadalnje vsklajevanje nalog v okviru komune z vsemi gospodarskimi organizacijami. To zlasti pri načrtni investicijski politiki. Prav tako bo važna naloga spremljati napore in uspehe gospodarskih organizacij za dviganje delovne storilnosti, za smotrno zaposlovanje itd. Pri dinamičnem gibanju posameznih gospodarskih dejavnosti je zlasti pomemben razvoj gostinstva, turizma, obrti, trgovine, komunalnih in drugih dejavnosti, kar zahteva povečana proizvodnja v industriji in vzporedno s tem povečani osebni dohodki prebivalstva.

Ob vsem tem pa bo ostala na občinah se posebna naloga — nenehno spremljati gibanje gospodarstva. S stalnim pregledom in mesečnimi analizami bi morale občine opazovati, kako se bodo izpolnjevale sprejete obveze in pomagati oziroma posredovati takoj, ko bi se za to pokazala potreba.

K. M.

S seje predsedstva Okrajnega odbora SZDL

Za enotna stališča

Kranj, 28. marca. — Danes dopoldne je bila tu seja predsedstva Okrajnega odbora Socialistične zveze. — Razpravljali so o nekaterih problemih, ki so jih nakazale občinske konference SZDL in o vlogi ter razvoju tovarniškega in komunalnega tiska v okraju.

Občinske konference, zlasti v Bohinju in na Bledu, so pokazale, da predvsem ni jasnih konceptov glede razvoja lesno-predelovalne industrije v okraju. Prevladujejo ozka stališča posameznih podjetij ali posameznih občin, ki želijo mimo stvarnih potreb in mimo pametnih analiz uveljaviti predvsem svoje ozke koristi. Da bi se glede razvoja te gospodarske panoge prišlo do enotnejših stališč, bo okrajni ljudski odbor v kratkem razpravljal o tem problemu in na osnovi temeljito pripravljenega gradiva, ki ga že pripravlja skupina strokovnjakov, izdelal ustrezne smernice.

Mnogo so govorili na konferencah tudi o obratnih delavskih svetih in o njihovi pristojnosti, da razpolagajo z delom ostvarjenega dohodka. Mnogi obratni delavski sveti so doslej samo posvetovalni organi. Ker nimajo nobenih materialnih pristojnosti, izgubljajo svoj pravi smisel. — Zato je bilo v načelu sprejeto mnenje, da je treba obratnim delavskim svetom zagotoviti določeno materialno osnovo, tako da matično podjetje določi večji del čistega dohodka, da z njim svobodno razpolagajo.

Predvsem v Selški dolini, pa tudi v Bohinju in drugod se je pojavila težnja po decentralizaciji gozdarske službe. Ker se v tem pogledu že pripravljajo ustrezni republiški predpisi, bi kazalo za sedaj s to stvarjo počakati.

Časopisna dejavnost na Gorenjskem se je v zadnjih letih silno razvila. Razen »Glasa Gorenjske«, ki izhaja že trikrat tedensko v nakladi 13.400 izvodov, izhaja trenutno na Gorenjskem še pet tovarniških časopisov in dva komunalna časopisa. Politične organizacije v podjetjih in v občinah so doslej nekoliko zanemarjale pomen tiskane besede. Vendar bi ji morale v prihodnje, kot moderni obliki obveščanja prebivalstva, posvetiti več pozornosti.

-ik

Koliko kupujejo Jeseničani

Lani so trgovine na Jesenicah dosegle skupni promet v višini 2 milijardi in 357 milijonov dinarjev. Letos se bo blagovni promet še povečal za 264 milijonov dinarjev. Tako predvideva predlog družbenega načrta te občine, o katerem bodo razpravljali na seji ObLO jutri, v četrtek, 31. marca. Kakor je predvideno, bodo letos Jeseničani kupili za skupno 2621 milijonov dinarjev blaga. To je kar za 77 odstotkov nad predvidenim perspektivnim načrtom za obdobje 1957.—1961. leto. Tudi lani je bil promet v trgovinah znatno večji kot je bilo predvideno. Ugotavljajo, da je tako povečanje blagovnega prometa predvsem posledica povečanih osebnih dohodkov prebivalstva, zlasti zaposlenih delavcev. Hkrati pa je to tudi posledica večje izbire blaga v trgovinah. To velja predvsem za industrijske izdelke. Kljub temu pa nameravajo letos smotrno proučiti organizacijo specializiranih prodajaln in izboljšati trgovsko mrežo, kar naj bi še povečalo izbiro blaga tako v živilski kakor tudi v industrijski stroki. Prav tako je predvidena gradnja preskrbovalnega centra na Javorniku že letos, prihodnje leto pa tudi v naseljih »Sava«, »Plavž« in v Kranjski gori.

Dan mladinskih delovnih brigad

Prvega aprila bomo praznovali Dan mladinskih delovnih brigad. Vsi občinski komiteji LMS v kranjskem okraju se temeljito pripravljajo na praznovanje tega dne. Povsod v okraju bodo slavnostne akademije, nekje bodo pričeli s simboličnim delom na lokalnih mladinskih delovnih akcijah, drugod pripravljajo razna zborovanja, brigadirske plese, pogostitve brigadirjev, brigadirske večere. Praznovanje samo pa je vključeno v dvomesečno tekmovanje, ki ga je pred časom razpisal Okrajni komite LMS. Posebno svečano bodo Dan mladinskih delovnih brigad proslavili v nekaterih občinah. Tako v Kranju pripravljajo svečano akademijo in pa podelitev Reda dela I. stopnje brigadi »Iva Slavca-Jokla«, ki ga je brigada prejela kot najboljša brigada na odseku avtomobilske ceste Paračin—Niš. Poleg tega pripravljajo brigadirski ples in pa simbolično nameravajo pričeti z deli na lokalnih mladinskih delovnih akcijah. V Škofji Loki bodo v počastitev praznika pripravili kresove in svečano zborovanje. Na dan 1. aprila bodo tudi začeli z gradnjo bazena v Gorenji vasi. Na Jesenicah nameravajo prirediti več tekmovanj, zborovanje na trgu, brigadirski večer s plesom, slavnostno akademijo in s pričetkom simboličnih del na lokalni mladinski delovni akciji.

In priprave na Dan mladosti?

Proslava Dneva mladosti je postala že tradicionalna manifestacija vse mladine Jugoslavije. Proslava Dneva mladosti in vse aktivnosti, ki se karkoli vežejo na proslavo, so del aktivnosti organizacije Ljudske mladine, pionirske organizacije in vseh društev in organizacij, ki združujejo mladino. Čeprav je Dan mladosti 25. maja — na rojstni dan maršala Tita — proslave niso le na ta dan, temveč je ves mesec maj v znamenju proslavljanja tega dne. Letošnje praznovanje pa bo še posebej pomembno, ker je povezano s proslavljanjem 15. obletnice osvoboditve.

Izkušnje, pridobljene v zadnjih letih, omogočajo, da bomo letošnjo proslavo lahko pripravili še bolj množično in raznovrstno. Še posebej pa bomo morali paziti na kvaliteto prireditev, katerih težišče bo tudi letos v komuni, v podjetjih in na šolah.

Do začetka proslavljanja nas loči le še dober mesec, zato so priprave širom po Jugoslaviji že v polnem razmahu. Izbrani so posebni odbori v vseh okrajih in občinah. In kako potekajo priprave na Dan mladosti v kranjskem okraju?

Izbrani so že člani za okrajni odbor, ki pa se doslej še niso sestali. Stanje po občinah pa je še bolj kritično, saj ponekod nimajo izbranih niti odborov. Torej o tem, kako bo potekalo praznovanje Dneva mladosti na Gorenjskem, še ne moremo ničesar napisati. Izjemi sta doslej le škofjeloška in jeseniška občina, v katerih so izdelali že podrobnejše programe. Mladina omenjenih občin naj bo za zgled ostali mladini Gorenjske, ki ima še vedno čas, da pripravi proslavo Dneva mladosti kar najlepše in množično. Seveda pa bo morala zamujeni čas nadoknaditi s pospešenim delom in vso prizadevnostjo, saj je trideset dni kratka doba za organizacijo množičnih prireditev. Žalostno pa bi bilo, če bi morali v času proslavljanja Dneva mladosti in kasneje ugotavljati, da je bila mladina Gorenjske med zadnjimi, zlasti še, ker je običajno prav mladina kranjskega okraja med prvimi.

B. F.

Pred V. kongresom SZDL Jugoslavije

PODEŽELJA NE SMEMO ZAPOSTAVLJATI

Delegat na V. kongresu SZDL Jugoslavije, ki bo 18. aprila v Beogradu, je v kranjski občini tudi **LOJZKA HRAST**, uslužbenka Občinskega ljudskega odbora Kranj. Na našo prošnjo nam je tudi ona odgovorila na nekaj vprašanj.

»Kot delegat na V. kongresu SZDL Jugoslavije bom povedala nekaj besed o delu osnovnih organizacij Socialistične zveze na podeželju, kjer delam kot tajnica že vrsto let. Povedati moram najprej, da organizacija SZDL na podeželju dosega danes povsod boljše uspehe, kot pa konkretno pri organiziranju sodobne kmetijske proizvodnje. Ta problem, upamo, da bo rešen šele po izšolanju mladih zadružnikov in bo prva naloga prav organizacije SZDL, da jim omogoči in posreduje pot do napredka. Menim, da bodo le mladi ljudje premostili mnenja starejših ter šli vzporedno pot z industrijskimi delavci, v katerih vrste bi se rada danes vključila vsa kmečka mladina.

Danes organizacija SZDL ne naleti na velike težave, kadar so na vrsti komunalni problemi. — Vem za primer, ko je šolskemu odboru v povezavi s Socialistično zvezo brez vseh težav uspelo

Lojzka Hrast

organizirati izkop in zasutje pri popravilu vodovodnega omrežja za šolo, pri planiranju prostora za šolska igrišča, pri iskanju virov za šolske mlečne kuhinje, pri ustanavljanju raznih ambulant in otroških zavetišč, pri pripravi raznih predavanj, ki so jih posredovali borci NOV ob primernih praznikih itd.

Čisto vsakdanje pa je tudi že vključevanje mladine v organizacijo, pa tudi starejših novih članov ne manjka, ker vidijo v organizaciji SZDL močno politično oporo. Sodelovanje med socialistično zvezo in kulturnimi društvi se kaže prav v organiziranju proslav ob posameznih praznovanjih. Boljše in vsestransko bi bilo vsekakor delo organizacij SZDL, če bi imela društva primerne prostore.

In če odkrito spregovorim kot zastopnica podeželja, potem moram kljub temu da se člani organizacije SZDL strinjajo z gradnjo zdravstvenih domov, raznih gospodarskih objektov, kulturnih ustanov v mestu, le pripomniti, da se čuti podeželje zapostavljeno, ker se glavni vir dohodkov izteka le za napredek mesta.«

-č

O turizmu

Kranj, 29. marca. — Na 9. redni seji Upravnega odbora Gorenjske turistične zveze, ki je sklicana za jutri, bodo razpravljali o lanski turistični dejavnosti. Na osnovi analize o lanskih dobrih in negativnih pojavih bodo sprejeli ustrezne sklepe za letošnjo turistično sezono. Upravni odbor je že enkrat pretresal prve predloge letošnjih načrtov in bodo zdaj že drugič razpravljali o izpopolnjenem, končnem osnutku letošnjega programa. O problemih turistične dejavnosti bodo v začetku aprila razpravljali tudi odborniki OLO na seji tega organa. O mnogih organizacijskih in drugih problemih nagrajevanja po učinku itd. bodo končno razpravljali še na občnem zboru Gorenjske turistične zveze, ki bo predvidoma konec aprila. Na tem občnem zboru bodo skušali izmenjati vse dobre dosedanje izkušnje posameznih kolektivov gostinsko-turistične stroke.

Zapis po jubilejnem Planiškem tednu

Zdaj, ko je konec jubilejnih prireditev v proslavo 25-letnice Planice, je prav, da na kratko potegnemo črto pod računi. Prav ti pa niso majhni. Letošnja jubilejna planiška bilanca je res bogata. V vseh treh dneh je bilo izvedenih preko mostu naše jubilantke — 120-metrske skakalnice — natanko 373 poletov, od tega kar 88 čez 100-metrsko znamko. Vsega skupaj pa je bilo le 17 padcev, ne da bi se pri teh kdo kaj poškodoval. Zato je bila zdravniška služba skoraj brez posla. To je še eno veliko priznanje graditelju, pokojnemu ing. Stanku Bloudku, čigar mojstrovina je takšna, da je vsi letošnji planiški junaki niso mogli prehvaliti. Velika zasluga pa gre tudi vsem, ki so pomagali pri urejanju skakalnice, ki so v teh dneh bdeli nad vzorno urejeno veličastno strmino. Udeležba na letošnji jubilejni prireditvi s strani kvalitetnih skakalcev je bila taka, da skoraj boljše nismo mogli pričakovati. 45 skakalcev iz 12 držav je torej res zastopstvo, kakršnega še ni bilo doslej na nobeni od treh največjih skakalnic na svetu (Obersdorf, Kulm in Planica). In končno, kar moramo še omeniti, je, da se je teh prireditev v minulem tednu ogledalo blizu 70.000 ljudi. To je dovolj visoka številka, kar nam zgovorno priča, da je ta mlada smučarska panoga med ljubitelji bele opojnosti res najbolj priljubljena. Od 24. do 27. marca je bilo v Planici pravo ljudsko slavje — naš veliki praznik.

No, zdaj vemo za letošnjega planiškega zmagoslavnega junaka. Helmuth Recknagel je bil te dni pojem naše mladine. Naša mladež, ki je obiskala Planico, ne bo zlepa pozabila tega skakalca, lahko bi rekli pravega virtuoza, mojstra nad mojstri. Na planiški ska-

(Nadaljevanje na 6. strani)

Kranjska gora pred letno sezono

Letošnja zimska sezona v Kranjski Gori, kot pravijo, je bila precej živahnejša kot v preteklih letih. Ob žičnici na Vitranc se je včasih, še posebno ob nedeljah, kar trlo ljudi. Kot je pokazala pretekla zima, bi bili tam potrebni najmanj dve taki žičnici oziroma žičnica z večjo zmogljivostjo.

Sedaj se pripravljajo na novo, letno sezono. Tamkajšnje turistično društvo pripravlja potrebno za postavitev menjalnice v Podkorenu in ureditev campinga. Gradbeno podjetje »Gorenjc« pa je že začelo postavljati barake za gradbišče novega motela, ki bo imel 64 ležišč. Motel bodo odprli na državni praznik — 29. novembra letos. Tako je predvideno v pogodbi. Tudi okolico motela, ki bo blizu žičnice ob vili Volga, bodo primerno uredili.

I. e.

Zbornik pripravljajo

V počastitev 15-letnice osvoboditve in 10-letnice samoupravljanja bodo izdali na Jesenicah »Zbornik 1960«, ki ga pripravlja posebni iniciativni odbor pri Občinskem odboru SZDL. Zbornik bo zelo skrbno pripravljen in bo vseboval pregled kulturno-prosvetnega dela, rast telesno-vzgojnih in športnih organizacij in predvsem družbeno upravljanje v občini in samoupravljanje v Železarni ter ostalih gospodarskih organizacijah. Zbornik bodo izdali ob letošnjem jeseniškem občinskem prazniku.

Ob žici okupirane Ljubljane

Bolje kakor prejšnja leta se tudi na Gorenjskem vse športne in telesno vzgojne organizacije pripravljajo na letošnje tekmovanje in pohod »Ob žici okupirane Ljubljane«. Za ta pohod se pripravljajo tudi organizacije rezervnih oficirjev, člani Zveze borcev, pripadniki predvojaške vzgoje, taborniki, planinci, počitniška zveza, strelci in drugi. Točno število udeležencev z Gorenjske še ni znano, kaže pa, da bo udeležba na tem tekmovanju z Gorenjske doslej največja.

-an

KULTURNI RAZGLEDI

REVIJA GLEDALIŠKIH DRUŽIN PRELOŽENA

Zvedeli smo, da je bila te dni republiška revija gledaliških družin, ki je bila predvidena za začetek maja v Kopru, preložena za kasneje in bo šele od 30. maja do 5. junija prav tako v Kopru. Prav zaradi tega so preložene tudi občinske in okrajne revije. Tako bosta na Gorenjskem občinski reviji v Kranju in na Jesenicah od 6. do 13. aprila, okrajna revija pa bo v Kranju od 4. do 7. maja.

PRIPRAVE ZA ŠESTO PREMIERO

Prejšnji teden so člani dramske skupine kranjske »Svobode« začeli s študijem komedije Gena Senečića »Ljubezen in logaritmi«. To bo šesta premiera v letošnji sezoni. Predvidevajo, da bodo komedijo uprizorili že konec aprila.

TRETJIČ

Dramska družina iz Krope je v nedeljo že tretjič uprizorila Shakespearovega »Othela«. Čeprav je delo, zlasti za amaterske odre nadvse zahtevno, so bili kroparski igralci kos tudi »Othelu« in doslej vedno navdušili in prijetno presenetili številne gledalce.

»DIVJI LOVEC« v Čufarjevem gledališču

V soboto zvečer je bila v Čufarjevem gledališču na Jesenicah že šesta premiera, in sicer so tokrat uprizorili Finžgarjevo ljudsko igro v štirih dejanjih »Divji lovec«. Režiser Jože Tomažič je zasedel glavne vloge z znanimi jeseniškimi gledališčniki, manjše vloge in statiste pa so oblikovali mladi igralci, ki so bili v večini prvič na odru. Kljub temu pa je uprizoritev povsem uspela, saj so tudi šesto premiero jeseniški gledalci sprejeli z velikim zadovoljstvom.

BALETNA PREDSTAVA »SNEGULJČICE«

Zavesa odra Stražišče Svobode se je v nedeljo popolne spet dvignila. Za prijetno presenečenje je tokrat poskrbela baletna sekcija, ki je v režiji Milice Mavrič, članice ljubljanskega opernega baletnega zbora, uprizorila baletno predstavo »Sneguljčica«. Razen članov baletne sekcije se je uvodoma predstavil tudi tamburaški zbor pod vodstvom Štefana Posedia.

NAŠ RAZGOVOR

Izboljšati moram odriv

MARJAN PECAR

Najboljšega Jugoslovana v planiškem tednu **Marjana Pečarja** smo tudi mi prosili za razgovor. Naši prošnji se je, komaj 19-letni Mojstrančan, prav rad odzval in nam odgovoril na nekaj vprašanj.

»Kaj ste po poklicu?«

»Po poklicu sem mizar in sem zaposlen v jeseniški Železarni.«

»Zanima nas, od kdaj se ukvarjate s skakalnim športom in kdo so bili vaši učitelji?«

»Skakati sem začel nekako pred petimi leti, doma pa sem se že kot otrok uril na majhnih snežnih skakalnicah. Prvič sem tekmoval leta 1955, in sicer na Jesenicah, kjer je bilo prvenstvo Gorenjske in sem med rojenimi leta 1941 zasedel drugo mesto.

Odslej pa me je začel učiti skakanja naš znani skakalec in sedanji trener KAREL KLANČNIK, nekaj časa pa tudi ZORAN ZALOKAR.«

»Kakšne uspehe pa ste v svoji skakalni karieri dosegli?«

»Vsekakor smatram za svoj največji uspeh osvojitev državnega prvenstva za mladince leta 1957. Od lanskih uspehov mi je najdražji za pokal Kongsberg, kjer sem med svetovno elito mladincev zasedel prvo mesto. Od letošnjih uspehov pa moram omeniti drugo mesto na državnem prvenstvu in sedmo mesto v Lahtiju.«

»In kaj menite o letošnji planiški prireditvi?«

»S prireditvijo sem nadvse zadovoljen, posebno zato, ker se je zbralo veliko število skakalcev kar iz 12 držav. Veseli me predvsem to, da je bila organizacija tekmovanja brezhibna in ni bilo nepotrebnega čakanja.«

»Kako pa ste zadovoljni z vašimi rezultati na planiški velikanki?«

»Lahko rečem, da sem skakal dobro, predvsem v petek, medtem ko mi v soboto ni šlo tako gladko. Zadovoljen sem tudi z nedeljskim nastopom.«

»Po vašem mnenju, kaj menite, da morate še izpopolniti, da boste na skakalnicah dosegli še boljše rezultate?«

»Če hočem, da bom dosegel še večje uspehe in daljše skoke, moram »izpiliti« odriv. Še močneje se moram odriniti z mosta skakalnice. Zdi se mi pa, da imamo še vsi Jugoslovani premalo mednarodnih tekmovalnih izkušenj, kar se je delno pokazalo tudi letos v Planici.«

M. Ž.

50-članska udeležba

Kranj

Kot doslej bodo tudi v letošnjem tradicionalnem partizanskem pohodu »Ob žici okupirane Ljubljane« sodelovali taborniki iz Kranja. Že v prvem pohodu leta 1958 si je ekipa kranjskih tabornikov priborila prvo mesto med vsemi ekipami Združenja tabornikov Slovenije, za kar so tudi prejeli nagrado — potovalni šotor. Lani je taborniški odred »Stražnih ognjev« iz Kranja sodeloval na pohodu z rekordnim številom ekip med taborniki — z eno žensko ekipo, ki je dosegla prvo mesto in prejela nagrado ZTS ter s štirimi moškimi ekipami, od katerih je ena zasedla častno 15. mesto ali drugo med taborniškimi ekipami. Ostale tri so med družbenimi organizacijami zasedle 36., 41. in 85. mesto, kar je vsekakor lep uspeh, če pomislimo, da je v tej skupini (množične organizacije) tekmovalo 305 ekip iz vseh republik. — Tudi za pohod, ki bo 8. marca letos v Ljubljani, se kranjski taborniki že pripravljajo, saj bodo sodelovali z najmanj desetimi ekipami.

Ž-r

Bilten občine Bohinj

Bohinjska Bistrica

Z namenom, da bi se krepila aktivnost organizacij in da bi bolje obveščala občane bohinjske občine, sta občinski odbor SZDL in ObLO sklenila izdajati dvakrat mesečno bilten. — Ta domači informativni časopis, kot ga imenujejo, bodo prejemali vsi odbori političnih organizacij, društev ter podjetja in ustanove. Z njim bodo posredovali v kratkih informativnih sestavkih vse kar se pomembnejšega dogaja v občini.

Dogajalo se je namreč, da so volivci prišli na zbore volivcev nepripravljeni, ker niso bili seznanjeni z vprašanji, o katerih naj bi razpravljali. Bilten bo imel to nalogo, da bo seznanjal volivce vnaprej z različnimi osnovnimi gospodarskimi in političnimi problemi in jim hkrati tudi odgovarjal na razna vprašanja.

Adaptacija doma

Kokrica

Prosvetno društvo »Storžič« se skupno s Krajevnim odborom pripravlja na adaptacijo Zadružnega doma, ki so ga prebivalci Kokrice in okoliških vasi zgradili pred desetimi leti. Na občinskem ljudskem odboru bodo prispevali 500.000 denarnih sredstev. Z deli nameravajo zaključiti ob prazniku — 29. novembru.

OBČNI ZBOR DRUŠTVA ELEKTROTEHNIKOV

Jesenice

V Delavskem domu je bil v petek zvečer občni zbor Društva elektrotehnikov na Jesenicah, ki je podružnica Elektro društva LRS. Iz poročil je bilo razvidno, da društvo vključuje nad 200 članov s področja Jesenic in jeseniške občine. V svojem enoletnem obstoju je doseglo društvo velike uspehe predvsem na področju vzgajanja strokovnega kadra elektrotehnične stroke. Z mnogimi tečaji, seminarji in ekskurzijami so vzgojili strokovni kader, ki na področju elektrostroke dosega iz dneva v dan vidnejše uspehe. Razen izvolitve novega upravnega odbora so sprejeli tudi vrsto sklepov.

U.

DLT ČIRČE UPRAVIČILO USTANOVITEV

Kranj

Pred komaj dvema mesecema ustanovljeno društvo Ljudske tehnike Čirče, ki ima svoj sedež v Mlekarski šoli, je že opravičilo svoj obstoj. Kmalu po ustanovitvi je organiziralo foto amaterski »A« tečaj, ki ga je posečalo 28 tečajnikov. Predavali so predavatelji Foto kluba iz Kranja. V minulem tednu so tečaj zaključili. Razen štirih, so tečaj vsi uspešno končali.

Minulo sredo se je pričel nov tečaj, to pot za mopediste. Za ta tečaj je prav tako veliko zanimanje, saj se je zanj prijavilo kar 40 tečajnikov. Predavajo jim predavatelji AMD Kranj.

-an

ŠTEVILKE, KI VELIKO POVEDO

Kranj

Odbor Zveze borcev Kranj-Center zajema 372 članov, ki so sodelovali v NOB. Od teh članov je na zadnjo anketo ZB odgovorilo 157 žensk in 166 moških. Po podatkih iz ankete so izvedeli, da je bilo v zaporih, v internaciji in v koncentracijskih taboriščih 45 žensk in 54 moških članov terena, ki so tam preživeli skupno 128 let, 6 mesecev in 15 strašnih dni. Nad 60 let starih je 13 članic in 26 članov, manj kot 30 let pa je starih kar 33 članic in 21 članov. Najdaljša doba posameznika v internaciji je 4 leta in 5 mesecev, najmlajša članica pa je rojena 1937. leta. Odlikovanja za zasluge v vojni je prejelo 79 moških in 29 žensk, za zasluge mirnodobske izgradnje pa je prejelo odlikovanja 26 moških in 5 žensk terenskega odbora. Danes dela v organih ljudske oblasti 21 članov, v organih delavskega samoupravljanja 35, v organih družbenega upravljanja 40, v ZKJ je 45 članov, v družbenih organizacijah pa 96 bork in borcev terenskega odbora Kranj-Center.

Ž-r

Izsušitev vaške mlake

Voglje

Vaška mlaka v tem kraju že desetletja povzroča smrad, širi najrazličnejši mrčes in kvari lep izgled kraja. Za izsušitev te mlakuže se pristojni organi že dalj časa prizadevajo, le domačini do nedavnega niso hoteli nič slišati o tem. Vendar so se v zadnjem času tudi ti razgibali. V kratkem bodo izvolili sanacijski odbor, ki bo vodil vsa dela. Izkopati bodo morali okoli kilometer dolg odtočni kanal, po katerem bo voda odtekala proti južni strani vasi in ponikla. To naj bi opravili že letos. Kasneje pa bodo uredili ob izlivu studenca še rezervoar za vodo, ki bo služil tudi gasilcem, saj stoji njihov dom v neposredni bližini. Izsušeno zemljišče bodo lahko preuredili v lep vaški park, ki bo spremenil dosedanje lice te idilične kmečke vasice.

-an

Zaključek prvega dela seminarja

Radovljica

V soboto, 26. marca, so v Radovljici v hotelu »Grajski dvor« končali z 10- dnevnim seminarjem, ki ga je organiziral Zavod za proučevanje organizacije dela in varnosti pri LRS v Ljubljani. Tečaja so se udeležili analitiki dela, normirci ter nižji in srednji vodilni kader, ki je odgovoren za organizacijo dela drugih oseb. Seminar je razdeljen na dva dela. Drugi del bodo slušatelji prav tako obiskovali v Radovljici v oktobru letos. Namen tečaja je, usposobiti ljudi za samostojno praktično proučevanje organizacije dela, odkrivanje izboljšanih metod dela, da bodo ti sposobni prenašati pridobljeno znanje ostalim.

beležka

IMAM 400.000

V čakalnici dr. Mayerja v Zdravstvenem domu v Kranju je bilo tudi ondan precej ljudi. Toda večina je molče čakala. Morda so mislili na otroke, ki doma čakajo na zajtrk, na stroj, ki stoji v tovarni itd. Zato je bilo razločno slišati starejšo ženico iz okolice, ki je govorila na ves glas. Toda najzanimiveje je bilo, ko je začela pripovedovati o prihrankih in denarju. Kot je povedala, je imela 400.000 dinarjev v veliki oguljeni usnjeni torbi.

»Zakaj nosite toliko denarja s seboj?« jo je vprašala sogovornica začudeno.

»Doma se ga bojim pustiti. On (menda mož) kadi v postelji, enkrat je že zažgal odejo. Lahko pride do ognja in bi bila ob denar.«

»Zakaj pa ne daste vendar v hranilnico?«

»Oh! Človek nič ne ve. Najboljši sem mirna, če ga imam pri sebi.«

Povedala je, da ima mož lepo pokojnino, da se vse lepo proda na trgu, da se pač mimogrede da stisniti tisočak ali dva...

To nikakor ni prisotnih iznenadilo. Vsi pa so se čudili, kako še danes posamezniki z nezaupanjem gledajo na banko, hranilnico in s tem tudi na organizacije in ustanove naše skupnosti. To zlasti spričo ugotovitve, da ima pri nas malone že vsak učenec hranilno knjižico.

K. M.

S sodišča

VZEL JE TUJ PLAŠČ

I. J., doma iz bližine Medvod, je bil 10. januarja letos v domu Partizana v Kranju. Tam je vzel tuj plašč, vreden približno deset tisoč din in si ga prilastil. Čez kake tri tedne ga je oškodovanec videl v svojem plašču in zadevo prijavil organom Ljudske milice. Na glavni obravnavi pred sodiščem se je zagovarjal, da je plašč pomotoma vzel, da je bil takrat vinjen in da je moral biti takrat njemu vzet njegov plašč. Sodišče njegovemu zagovoru ni verjelo in ga je v celoti spoznalo krivega za tatvino plašča in ga obsodilo na 5 mesecev zapora, upoštevajoč zlasti okolnost, da je bil že prej kaznovan.

TATVINA OBLEKE

F. K., doma iz okolice Slavonskega Broda, je v preteklem letu delal na Jezerskem. Dokler je bil tam, je stanoval v neki sobi, skupaj še z nekaterimi sodelavci. V septembru lani pa je že odšel z Jezerskega na delo v Kranj, nato pa se je enkrat v oktobru skrivaj vrnil na Jezersko in iz nezaklenjene sobe, kjer je prej stanoval, na škodo svojega sodelavca vzel moško obleko in jopico, vse skupaj vredno približno 26.000 din. Zagovarjal se je, da ga je tja poslal po to obleko neki drug sodelavec, češ da jo je tam pustil ter da tako ni vedel, da je vzel tujo obleko. Ta njegov zagovor pa so priče, ki so bile zaslišane, v celoti zavrgle. Sodišče ga je ob upoštevanju njegove mladoletnosti, dosedanje nekaznovanosti in zato, ker je škodo povrnil, obsodilo na 4 mesece zapora, pogojno za dobo dveh let.

VINJEN NA MOTORJU

J. P., doma iz okolice Kranja, je v avgustu lani na cesti v bližini Nakla zakrivil kazensko dejanje — ogrožanje javnega prometa in se je zaradi tega zagovarjal pred sodiščem. Nekega dne v avgustu 1959 se je z motorjem peljal po cesti v smeri proti Kranju. Na motorju je imel še eno potnico. Motorno kolo je upravljal v vinjenem stanju. Malo pred gostilno Marinšek v Naklem pa je zaradi vinjenosti ob priliki prehitevanja nepravilno ravnal in se je zadel v pred njim vozečega motorista, ki je tudi imel na motorju sopotnika, ki sta oba padla. Na motorju je bilo za približno 200.000 din škode, prav tako pa sta bila lažje poškodovana oba potnika. Sodišče ga je spoznalo za krivega tako kot je bil obtožen in ker je bil že dvakrat kaznovan, ga je obsodilo na mesec dni zapora.

PONAREJENA SPREJEMNICA

A. B. iz Tržiča se je 25. januarja letos nahajala v dopoldanskih urah na tržnici v Kranju. Tam je neki prodajalki pletiljskih izdelkov predočila sprejemnico pošte Kranj, na kateri je predhodno lažno popravila in napisala težo 6,70 kg, prav tako pa tudi povišala poštnino na 255 din. Sprejemnica se je glasila na to prodajalko. S tem je prepričala pletiljo, da ji je v izdelavo poslala 6,70 kg volne, dejansko pa ji je poslala le priporočeno pismo, v katerem se je nahajal prazen črtan papir. Pod to lažno pretvezo, češ da ima pletilja garancijo, je dobila od nje na posodo 2.000 din ter še nekaj perila v vrednosti 1.000 din in si vse to skupaj zadržala. Sodišče je pri odmeri kazni za to goljufijo upoštevalo obdolženkino predkaznovanost za podobna dejanja, da je namreč nagnjena k takim kaznivim dejanjem, ter jo obsodilo na 1 mesec in 10 dni zapora.

Požari

Dne 22. marca, nekaj minut pred 8. uro, so se vžgale saje v dimniku poslopja na Cesti JLA, kjer ima svoje prostore »Uniforma«. Gasilci kranjske poklicne čete, so takoj prihiteli na pomoč in preprečili veliko škodo, ki bi lahko nastala.

V nedeljo, 27. marca, pa so po vsej verjetnosti nedeljski izletniki povzročili požar v gozdu med Drulovko in Jamo pri Kranju. Pogorelo je okrog 30 kvadratnih metrov trave in grmičevja. Da ni plamen zajel tudi smrek, se moramo zahvaliti kranjski poklicni četi, ki je ob pravem času prihitela na pomoč.

V prejšnjem tednu so zabeležili še en manjši požar. Pri neki hiši v Tavčarjevi ulici v Kranju odlagajo smeti na dvorišču v zato pripravljeno jamo. Vanjo mečejo tudi pepel. Ker se je iskra vnela, je pričelo goreti. Zopet so bili kranjski gasilci tisti, ki so zaustavili ogenj, ki bi se kaj hitro razširil, saj je bila v bližini skladovnica drv.

Odgovor iz Podnarta

Naš Bodičar je 16. marca pisal o poslovanju podjetja »Špecerija« v Podnartu in omenil nekatere pomanjkljivosti. — Uslužbenci tamkajšnje trgovine pa so nam poslali odgovor, v katerem ne soglašajo z Bodičarjevimi ugotovitvami. Hkrati pa tudi oni pravijo, da je pravilno poslovanje, red in čistoča nemogoča v takih razmerah, kot jiho imajo tamkaj. Gre namreč za pomanjkanje prostorov. Embalažno skladišče, kot pravijo, je 100 m oddaljeno od trgovine. Priročno skladišče obsega komaj 12 kv. metrov, kjer je včasih 4 do 5 ton različnega blaga. Najvažnejša ugotovitev pa je ta, da imajo tamkaj letno 22 milijonov dinarjev prometa in da njihov lokal s skladiščem vred meri komaj 24 kv. metrov! Prostori nikakor ne ustrezajo predpisom.

Že od osvoboditve dalje, tako pravijo v pismu, govorijo na raznih sejah in zborih volivcev o gradnji potrebnega lokala za to trgovino. Vendar še do danes ni ničesar storjenega in na predvidenem mestu, kjer naj bi stala trgovina, še danes raste trava. Končno izražajo misel, da je nujno začeti graditi ta lokal, kajti v sedanjih prostorih res ni mogoče poslovati. Vsaj ne tako, kot določajo predpisi, kot zahteva sodobna način postrežbe in kakor želijo tudi uslužbenci sami.

VI VPRAŠUJETE - MI ODGOVARJAMO

ROMANI IN SLIKANICE

Naročnik iz Zalega loga

V pogovoru z več naročniki »Glasa Gorenjske« sem ugotovil, da bi lahko pridobili precej več naročnikov, če bi podlistke in romane (n. pr. Lovčeva hči) tiskali tako, da bi jih potem lahko vezali v knjigo, se pravi, da bi tiskali na obeh straneh ali na drugi strani morda slike iz romana ali kaj za dobro voljo. Naročniki bi bili zelo veseli, če bi tej želji ustregli.

Odgovor:

Zaradi tehničnih pogojev tiskamo v našel listu slikanice in romane zdaj še vedno po starem načinu v obliki podlistka, medtem ko se po svetu in tudi že pri nas uveljavlja nov način objavljanja romanov v nadaljevanjih, ki jih je potem možno vezati v knjigo. Vaši želji v našem listu zdaj še ne moremo ugoditi, bomo pa Vaš predlog upoštevali v prihodnje takoj, ko bomo imeli možnosti za to.

POKRAJINSKI TISK

Bralec z Jesenic

Vprašujete, če imajo tudi ostali okraji Slovenije svoja glasila SZDL, kot je na primer »Glas Gorenjske« za kranjski okraj. Zanima Vas tudi, v kakšnih nakladah izhajajo, v koliko obstajajo?

Odgovor:

Uvodoma naj vam odgovorimo, da v devetih okrajih Slovenije izhajajo okrajna glasila SZDL.

V Celju izhaja že od osvoboditve Celjski tednik s povprečno naklado 10.000 izvodov. Slovenski Jadran je glasilo Okrajnega odbora SZDL v Kopru; izhaja deveto leto in ima povprečno naklado 6600 izvodov. Štirinajsti letnik imajo Primorske novice, ki jih izdaja Okrajni odbor SZDL Nova Gorica s povprečno naklado 12.800 izvodov. Pomurje in Pomurski vestnik, glasilo Okrajnega odbora SZDL Murska Sobota — izhaja že 11 let, zdaj v nakladi 9400 izvodov. Razen tega pa dvakrat mesečno Pomurski vestnik izdaja tudi posebno prilogo v madžarskem jeziku Nepujsag, ki izhaja že peto leto v nakladi 1000 izvodov. Dolenjski list je glasilo SZDL okraja Novo mesto z naklado 15.100 izvodov. Razen omenjenih pa obstajajo še vedno pokrajinski listi za nekatere bivše okraje: V Kočevju Novice (5000 izvodov), v Ptuju Ptujski tednik (3800 izvodov) in v Trbovljah Zasavski tednik (8500 izvodov). Tudi omenjeni listi so glasila SZDL, vsi pa izhajajo enkrat tedensko. Tako je med njimi edini »Glas Gorenjske«, ki izhaja trikrat tedensko, in sicer v nakladi 13.400 izvodov.

Za načrtnejšo, sistematično in dosledno kadrovsko in socialno politiko v podjetjih

Vzroki za uvajanje in jačanje kadrovsko-socialne službe v podjetjih

Pospešeno uvajanje in jačanje kodrovsko-socialne službe v gospodarskih organizacijah narekujejo v prvi vrsti sledeči vzroki:

1. Gospodarske organizacije razpolagajo same s čedalje večjim delom dohodka in samostojno delijo čisti dohodek na osebne dohodke in sklade. S tem postaja formiranje osebnih dohodkov in uporaba skladov stvar rezultatov poslovanja podjetij in stvar njihove poslovne in zlasti kadrovske in socialne politike. S prepustitvijo 60 % sklada za kadre so podjetja dobila tudi precejšnja sredstva za izobraževanje. S to razvijajočo se gospodarsko osamosvojitvijo podjetij iz državno-administrativnih spon niso gospodarske organizacije dobile samo pravic in možnosti, ampak tudi obveznosti in odgovornosti, da prvenstveno same skrbijo na eni strani za svoje tehnične kapacitete, na drugi strani pa za svoje kadre. Ta skrb se nanaša tako na strokovni razvoj in optimalno uporabo kadrov, kakor tudi na neposredno intervencijo podjetja v cilju zboljšanja njihovega standarda. Kadrovsko in socialno politiko v tem smislu so gospodarske organizacije sicer vedno vodile, toda nikdar niso imele zanjo tako širokih materialnih možnosti in tako široke samouprave .

2. Razvoj našega gospodarstva prehaja od ekstenzivnih v intenzivne oblike. Povečanje proizvodnje ni več rezultat samo mehanične akumulacije strojev in delovne sile, ampak rezultat povečanja produktivnosti. Povečevanje produktivnosti pa je rezultat zboljšanja strojne opreme, racionalizacije delovnih postopkov, boljše organizacije dela in boljšega izkoriščanja kadrov. V situaciji, ko v gospodarsko razvitejših krajih države ni več na razpolago delovne sile v poljubni količini, človek — delavec predstavlja ne samo družbeno-politično, ampak tudi ekonomsko zelo dragocen činitelj za proizvodnjo, za katerega je treba skrbeti najmanj toliko kot za stroje. S tem v zvezi se tudi naša ekonomika in organizacija podjetij preorientira v čedalje večji meri na človeka in njegove probleme. Pa tudi naša razvijajoča se tehnika zahteva vse večje število visoko strokovnih in specializiranih kadrov.

3. Delavsko upravljanje v naših gospodarskih organizacijah se čedalje bolj razvija in krepi. V zadnjem času krepi delavsko upravljanje poleg socialistične politike in ideologije zlasti progresivna ekonomska emancipacija podjetij in tehnična in ekonomska orientacija na človeka. Iz teh razlogov je delo v organih delavske samouprave za delavce na eni strani čedalje zanimivejše, na drugi strani pa zahteva od njih čedalje večjo splošno in ekonomsko izobrazbo.

Ti trije pojavi (večanje ekonomskih in tehničnih samostojnosti podjetij, orientacija na človeka iz ekonomskih in tehničnih motivov ter stalna krepitev delavske samouprave) terjajo neposredno načrtno, sistematično, jasno in dosledno kadrovsko in socialno politiko v sami gospodarski organizaciji.

Postavljanje načel, odločanje o kadrovski in socialni politiki ter kontrola izvrševanja te politike je stvar celotnega kolektiva vsake gospodarske organizacije in njegovih organov delavske samouprave. Sindikalne in družbeno-politične organizacije sodelujejo pri formiranju kadrovske in socialne politike s svojo iniciativo, s svojimi predlogi in svojo kritiko obstoječih razmer in postopkov oziroma obstoječe kadrovske in socialne politike.

Ker problemi kadrovske in socialne politike v vseh gospodarskih organizacijah slonijo na istih splošnih vzrokih, ker povsod srečujemo podobne probleme in ker je povsod naloga kolektivov in njihovih samoupravnih organov ter njihovih družbeno-političnih organizacij, da jih rešujejo, so problemi kadrovske in socialne politike splošni družbeno-politični problemi.

Organizacijske osnove za kadrovsko-socialno službo

Dosedanje izkušnje na področju kadrovsko-socialne službe v gospodarskih organizacijah nam omogočajo, da lahko že postavljamo nekakšne osnove za ordganizacijo kadrovsko-socialne službe. Te osnove bomo poizkušali izraziti v nekaterih načelih:

1. Organizacija kadrovsko-socialne službe mora sloneti na specifičnih potrebah, ki obstajajo v posameznem podjetju. V ta namen je koristno sistematično analizirati te potrebe in široko informirati kolektiv, organe delavske samouprave in vodilno osebje o ugotovljenem stanju. To nalogo na Gorenjskem uspešno izpolnjujejo tako imenovane ankete o kadrovski politiki, ki so se začele izvajati po različnih industrijskih podjetjih pred poldrugim letom.

2. Organizacija kadrovsko-socialne službe mora biti funkcionalna, to se pravi, da mora organizacijsko biti tako zgrajena, da bo sposobna reševati vse svoje funkcije in potrebe v tisti razčlenjenosti, kot se te dejansko pojavljajo.

3. Kadrovsko-socialno službo lahko razdelimo na naslednje funkcije: 1. delovna razmerja, 2. osebni dohodki, 3. izobraževanje, 4. komunikacije, informacije, 5. zdravstvo, HTZ, 6. standard, prosti čas, socialno delo.

a) Pri **delovnih razmerjih** gre za sprejem, uvajanje, razmeščanje, premeščanje, napredovanje, prenehanje delovnega razmerja, dopuste ,nadurno delo, delovno disciplino in podobno. Pri tem ni glavni problem administrativno spremljanje gibanja človeka v delovnem razmerju, kar tvori ponekod celotno delo kadrovske ali personalne službe. Tudi ne gre samo za formalno skrb, da bo v podjetju vse v skladu z delovno-pravnimi predpisi. Gre za mnogo težje in odgovornejše naloge. Gre za to, da se postavi človeka na tisto delovno mesto, kjer bo lahko najbolj razvil svoje sposobnosti, si ustvaril največje osebne dohodke ter najbolj koristil podjetju in družbi.

b) **Pri osebnih dohodkih** gre v prvi vrsti za sistematičen in stalen študij, kakšne so primerne tarife in njihova razmerja za posamezna dela in ocene delovnih mest, izdelovati primerjalne analize o tarifah v raznih podjetjih iste stroke in v istem kraju, analizirati življenjske stroške in podobno. Proučevati je treba kontinuirano možnosti, načine ter normative individualnega in grupnega nagrajevanja po učinku ter zlasti tudi možnosti in načine nagrajevanja po ekonomskem učinku tako za posameznike, posamezne organizacijske enote, razne grupe oseb ter za podjetje v celoti. Stalno je treba analizirati vpliv obstoječih načinov nagrajevanja na produktivnost ter iskati možnosti novih zboljšanih rešitev.

c) **Pri izobraževanju** gre za analize potreb po izobrazbi na posameznih delovnih mestih in **glede na predvideni razvoj** podjetja, za primerjalne analize med potrebnim znanjem in dejanskim znanjem pri posameznih delavcih, uslužbencih kot tudi vodilnih osebah.

d) **Komunikacije** pomenijo vsa sporočila, vse osebne stike, ki obstajajo med ljudmi v podjetju. Izkušnje in analize kažejo, da komunikacije in odnosi med ljudmi lahko zelo pospešujejo produktivnost in uspešno delo ali to zavirajo. Nekatere ankete na Gorenjskem so pokazale, da vodilnim osebam bolj primanjkuje sposobnosti dobrega komuniciranja, sposobnosti prenašanja svojega znanja na podrejene, psihološko razumevanje in dobrega pristopa k ljudem, sposobnosti vodenja in podobno, kot pa strokovne tehnične sposobnosti. Zato pa je treba komunikacije v podjetju analizirati in sistematično delati za njihovo izboljšanje. Tudi informiranost delovnega kolektiva o poslovni politiki podjetja je velik problem. Ankete v številnih podjetjih so pokazale, da več kot polovica članov kolektiva ni informirana o družbenem planu podjetja, o važnih sklepih delavskega sveta, o obračunu zaslužka in podobno. Dobra informacijska služba zlasti tovarniški tisk v podjetju ,lahko veliko napravi, kar zopet kažejo posamezni uspešni primeri. Razvijanje dobrih komunikacij in informacij lahko smatramo tudi kot del izobraževanja v podjetju.

e) **Zdravstvena služba in HTZ** v podjetju sta enako važni z gledišča humanističnega odnosa do človeka kot s stališča produktivnosti. Bolezni, nesreče, slabi delovni pogoji zmanjšujejo število prisotnih na delu in obseg proizvodnje ter tudi storilnost tistih, ki delajo. Na tem področju je potrebno študijsko in analitično delo, vzgojno izobraževalno delo, preventivno operativno delo in kontrolno delo ter organizacija same zdravstvene službe v podjetju.

f) Ostala skrb za človeka v podjetju obsega analitično in študijsko delo ter neposredno operativno delo na področju **družbenega standarda** (družinska in samska stanovanja, organizacija prehrane, gospodinjski servisi ,dečji domovi, sodelovanja pri reševanju problemov standarda v komuni). Isto velja za delo na področju **organizacije prostega časa**, kamor štejemo organizacijo počitniških domov, organizacijo izletov, športnega, kulturnega in zabavnega življenja kolektiva. Koristno in potrebno je v podjetju tudi **individualno socialno delo**. Sem lahko štejemo probleme alkoholizma, prostitucije, moralne zanemarjenosti, kriminalitete, individualnih in skupinskih sovraštev itd.

4. Obseg kadrovsko-socialne službe ter število strokovnih uslužbencev v tej službi zavisi od velikosti in od specifičnih potreb podjetja.. Praksa postavlja neki orientacijski normativ, in sicer 1 uslužbenec v kadrovsko-socialni službi na 100 zaposlenih.

5. Vse delo, ki je v zvezi s človekom in ki smo ga okvirno prej opisali, naj se opravlja v enem sektorju — v kadrovsko-socialnem sektorju. Ta sektor naj bo enakovreden drugim v podjetju, vodja tega sektorja pa drugim vodilnim uslužbencem.

6. Glede vodij in strokovnih uslužbencev v kadrovsko-socialnem sektorju moramo vršiti strog izbor. Poleg moralnih kvalitet in pravilnega odnosa do človeka morajo imeti določeno raven splošnega znanja in daljšo prakso v gospodarskih organizacijah. Vsi pa potrebujejo še daljše strokovno izobraževanje o organizaciji in metodah kadrovsko-socialne službe.

Mitja Kamušič

Gospodarske vesti

● **V tovarni »Ventilator« v Zagrebu** so pred kratkim začeli proizvajati električne filtre za prečiščevanje zraka. Filtre izdelujejo po licenci švicarske firme »Eleks«. Prvi električni filter bodo v kratkem vgradili v toplarni Zagreb II.

● **Pred dnevi je bila dobavljena prva polovica Dieslovih motorjev,** ki jih tovarna Jugoturbina v Karlovcu izdeluje za neko argentinsko firmo. S tem je tovarna dobavila za 900.000 dolarjev motorjev. Do konca avgusta bodo dobavili še ostale motorje s skupno močjo 14.000 konjskih moči.

● **Te dni so pričeli z deli za gradnjo nove tovarne v Zvorniku,** ki bo proizvajala vezane plošče, furnir in parket. Nova tovarna bo proizvajala letno 6500 kub. metrov vezanih plošč, 500 kub. metrov furnirja in okoli 120 tisoč kub. metrov bukovega in hrastovega parketa. Kot predvidevajo, bodo lahko že konec naslednjega leta pričeli s poskusno proizvodnjo. Ko bo tovarna delala s polno zmogljivostjo, bo znašal njen letni bruto proizvod 1,170 milijonov dinarjev, zaposlovala pa bo 450 delavcev.

● **Kot poroča madžarska časopisna agencija MTI,** so bila v zahodnomadžarskem komitatu Nyirad poleg že izkoriščenih boksitnih ležišč nedavno odkrita še nova ležišča boksita, ki jih bodo lahko izkoriščali najmanj 10 let. V komitatu Varpalota pa so odkrili nova ležišča rjavega premoga, ki bodo mogla kriti potrebe po rjavem premogu v omenjenem komitatu za naslednjih 30 let.

● **Po podatkih italijanskega ministrstva za industrijo** je Italija lani uvozila 8 milijonov 797.145 ton premoga, kar je za 658.537 ton manj kot predlanskim. Vzporedno z zmanjšanjem uvoza premoga pa je Italija lani povečala svojo lastno proizvodnjo premoga na 1,116.000 ton, medtem ko je njena predlanska proizvodnja premoga bila le 942.000 ton.

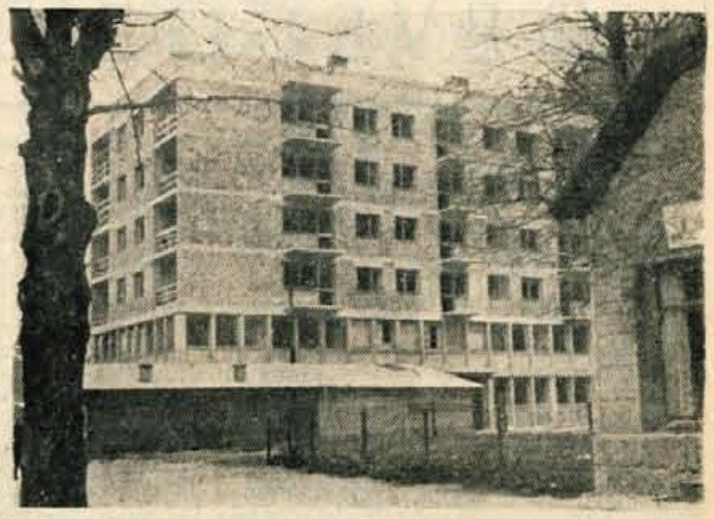

Se en velikan na Jesenicah. Ko bo dograjen, bo v njem knjigarna, lekarna, več lokalov za trgovino in precej stanovanj

Okvirni zakonodajni program

Ljuske skupščine LR Slovenije v letošnjem letu

V letošnjem letu bo prišlo več zakonskih predpisov pred ljudsko skupščino. Na gospodarskem področju bo izšel zakon, s katerim bo ponovno urejeno izkoriščanje gline, proda, peska in kamna. Za nadaljnji razvoj obrti bo pomemben zakon o domači obrti. Ker do sedaj ni urejeno vprašanje o žaganju lesa na zasebnih žagah, se bo to uredilo v tekočem letu. Z ozirom na boljše izkoriščanje kmetijskih površin bodo verjetno sprejeli več zakonov, s katerimi bo dana pravna podlaga za ureditev tega. Sprejet bo odlok o načinu razpolaganja in ravnanja s sredstvi posameznih hišnih skladov in odlok o minimalnih gradbenih ter higienskih pogojih za stavbe po vaseh, za katere se določa dohodnina stavb. S področja prometa se obeta nov zakon o organizaciji in pogojih za prevoz v cestnem prometu in zakon o prometu na javnih cestah.

Z zakonom o delovnih razmerjih delavcev na domu in pri domačih obrtnikih bo v glavnem urejeno delovno razmerje zaposlenih izven socialističnega sektorja.

Pomemben bo zakon o krematorijih. Za nas je važno, da bo letos ustanovljeno Okrožno sodišče v Kranju. Dalje bo ustanovljeno okrajno sodišče na Jesenicah, Slovenskih Konjicah in na Vrhniki.

Z ozirom na šolsko reformo bo važen zakon o prosvetno-pedagoški službi, zakon o gimnaziji, zakon o posebnih šolah, na katerih se poučuje jezik narodnih manjšin, zakon ovisoki šoli za telesno vzgojo in zakon o varstveno-vzgojnih zavodih.

Na kulturno-prosvetnem področju bo pomemben zakon o knjižnicah, arhivih in varstvu kulturnih spomenikov in narodnih znamenitosti ter zakon o umetniški akademiji in o slovenski akademiji znanosti in umetnosti.

Na področju zdravstva in socialnega skrbstva je pomemben zakon o naravnih zdravilnih sredstvih in naravnih zdraviliščih ter o socialnem varstvu. Podan je le okvirni zakonodajni program, ki bo nedvomno dopolnjen še z drugimi zakoni.

Svojevrstni tapetnik

„Termika" v Bodovljah bo povečala proizvodnjo termita

Leta 1958 se je v Bodovljah pri Škofji Loki razvilo iz montažne grupe Izolirka v Ljubljani podjetje, ki nosi naslov »Termika«. Tu izdelujejo iz žlindre in koksa mineralno volno, imenovano termit. Svojstvo tega materiala je, da je slab prevodnik toplote in akustike, zato iz njega izdelujejo najrazličnejše vrste izolacij. Mineralno volno uporabljajo za tapeciranje ladijskih prostorov, za parne kotle, za izolacijo toplotnih cevi ipd. V kratkem pa bodo začeli izdelovati izolacijske plašče, ki jih bodo uporabljali predvsem pri zidanju montažnih hiš. Industrijski način zidanja stanovanj in ostalih stavb danes zahteva vse več takega izolacijskega materiala. Povpraševanje po teh izdelkih je veliko in zato jih tudi sproti prodajo. Prav zato, ker ne morejo zadostiti vsem potrebam potrošnikov, bodo še letos postavili nov obrat s pečjo, ki bo dajala štirikrat več mineralne volne kot sedanja.

Bruto dohodek bo letos večji od lanskega za več kot 400 milijonov dinarjev in bo znašal v celoti 900 milijonov dinarjev. Podjetje zaposluje danes 258 ljudi, od tega pa jih dela v Bodovljah samo 65, ostali pa so kot delavci, tapetniki in drugi obrtniki zaposleni v ladjedelnicah, kjer z mineralno volno tapecirajo ladijske prostore.

POMLAD

Kmalu po prvem pomladnem dnevu, ko se je tista neizmerna modrina razpredla čez nebo in so postale ceste zopet suhe in prašne ter trava po parkih in travnikih bolj zelena, se mi je zazdelo, da je res pomlad. Ko sem odhajal domov, sem prisluhnil vrvežu naokrog in za hip pozabil na težave, saj je bila pomlad... pomlad... pomlad... Tako je s pomladmi: vedno prihajajo brez hrupa, kar nenadoma — ljudem se razjasnijo obrazi in nasmehi se prikradejo na njihove ustnice... stari so veseli, da je zima mimo, nekateri hvalijo suhe poti, smučarji premišljujejo o soncu in lepih dneh, o snegu v gorah in o spomladanskih smukah, šolarji se vesele konca šole, ki je pred durmi, kmetje se ozirajo v nebo in tehtajo vreme bo ne bo. Skratka toliko pomladnih pričakovanj.

Na poti domov sem srečal Toneta — že dolgo se poznava. Stopila sva po trdi cesti proti domu. Pogovor je stekel o vremenu. »Menda bo zdaj držalo,« je rekel in jaz sem mu pritrdil kljub temu, da nisem bil tako sveto prepričan o pravilnosti svoje sodbe. Pripovedoval mi je, da je regrad že velik in da je danes popoldne prost in da jo bo mahnil gor na polje po regrad. Zatrjeval mi je, da ni boljše reči kot regrad s toplim krompirjem. Potem je obmolknil. Tiho sva koračila po cesti in ko sem ga za hip pogledal, se mi je zazdelo, da vem o čem razmišlja — razmišlja o večeru, kako bodo sedli za mizo in segli v veliko lončeno skledo po regrad s krompirjem in on se bo potem nasmehnil ter pocukal svojega najmlajšega sina Tončka za ubo — taka je navada. Razmišlja o delu na vrtu, o vremenu če bo zares držalo, o gnoju, ki ga bo potrebno kupiti in o ograji, ki bi jo bilo treba že lani postaviti, pa ni bilo denarja. Ko sva prišla do njegove hiše, ga je na pragu čakal najmlajši s samokolnico, Nasmehnila sva se in jo mahnila vsak sebi. Slišal sem še, kako je najmlajšemu rekel: »Pojdiva razbojnik« in mali se je zasmejal ter rekel: »Ali si kaj prinesel.«

Dva starejša zakonca brez otrok sta se malo dlje na vrtu prepirala. Prisluhnil sem jima. Ona je prepričevala njega, da je letos boljše, če posadita ob hiši astre in ne georgine, ki so sicer lepe, a ne tako odporne in ki sta jih imela zasajene lani. On pa ji je ugovarjal in vztrajal pri georginah. Njun prepirček mi je še nekaj korakov obstal v ušesih in tudi sam se nisem mogel odločiti ne za astre ne za georgine... spomnil sem se nageljnov.

Malo pred domom sem ju srečal. Šla sta z roko v roki. Poznal sem ju in tudi onadva sta me poznala in kar nenadoma jima je postalo nerodno. On je izpustil njeno roko — kaj jima ne bi bilo nerodno saj jih imata komaj osemnajst. Pozdravila sta me. Tudi meni je bilo nerodno in prijetno hkrati. Kar nenadoma sem vdrl v njun svet. Vedel sem, da bosta tam ob koncu poti sedla na breg in gledala polje pod seboj. On ji bo povedal, kako lepo je tam spomladi odkoder je doma, kako je preživljal otroška leta, kako so klatila sosedova jabolka in kradli koruzo. Morda ji bo okorno povedal, da ima lepe oči in lase, da pogosto misli nanjo in da je podobna Audry Hepburn... Morda pa bosta samo sedla, se držala za roke in molčala...

Doma me je čakal France z popolnoma novo Primo. Bil sem presenečen. Povedal mi je, da jo je polovico že plačal in da jo polovico še bo, da gre v nedeljo na Krvavec na smučanje in da me vabi s seboj. »Boš videl, kakšen dan bo, je končal, ko sem mu obljubil, da jo bova mahnila. Pogledal sem v nebo in si želel, da bi bil zares lep dan.

Po kosilu sem jo mahnil v mesto in v park. Pogosto zahajam sem — toliko spominov in prijetnega premišljevanja je tod. Kostanji so bili še čisto goli. Ko sem prišel do kraja, do proda ob reki, sem se ozrl, če me nihče ne vidi, se sklonil, pobral nekaj kamnov in jih vrgel v vodo, saj je pomlad... pomlad...

Ko sem odhajal in se je že mračilo, sem mislil na Toneta, na starega zakonca in njuno zadrego- na regrad s krompirjem, na onadva, ki jih imata komaj osemnajst, na Franceta in najino nedeljo, na pomlad, na rdeče strehe, na kostanje in na neizmerno modrino, razpeto nad poljem...

Tomi Pikl

OBVEŠČEVALEC

mali oglasi

Prodam motorno kolo »Galeb« 150 ccm, popolnoma novo, še neregistrirano. Naklo 105 1034

Starejša zakonca, brez otrok, oba zaposlena in ves dan odsotna, iščeta skromno enosobno stanovanje (sobico in kuhinjo) v Kranju ali bližnji okolici do 4 km. Kdor nama tako stanovanje **preskrbi, dobi 30.000 din nagrade.** Ponudbe poslati v oddelek Glasu Gorenjske **pod »Zelo nujno«** 1095

2 kleparska pomočnika, 1 vajenca za kleparsko in 1 vajenca za vodovodno instalacijo ter 1 delavca sprejmem. Stalno delo v Kranju in na terenu z dnevnicami. Za samce stanovanje preskrbljeno. Plača dobra — po dogovoru. **Maksimov Boris, kleparstvo, Tržič** 1098

Trgovsko pomočnico, mlajšo, sprejme takoj ali po dogovoru poslovalnica **PEKO I. Kranj, Titov trg 13** 1136

Prodam kosilnico in motor 4 taktni s 3 brzinami naprej in 1 nazaj — amerikanski. Informacije: **Kleparstvo, Črnivec, Brezje** 1137

Prodam vseljivo enodružinsko vilo v Tržiču. Ponudbe na J. V. Tržič, **Koroška 86** 1146

Izgubil sem usnjeno rokavico od Mlekarne do Hrastja. Poštenega najditelja naprošam, naj jo proti nagradi vrne v gostilno Črče 1144

Prodam Jawo 175 ccm, malo rabljeno, tipa 1958. Poizve se pri vratarju »Niko«, Železniki 1145

Prodam zazidljivo parcelo. Naslov v oglasnem oddelku 1146

Prodam Vespo tip 1954. Telefon 131, Kranj 1147

Ugodno prodam Opel Olimpio 52. Poizve se vsak popoldan **Nartnikova 9, Labore, Kranj.** 1148

Šivalni stroj, zakonsko spalnico, razno pohištvo poceni prodam zaradi utesnitve. Naslov v oglasnem oddelku 1149

Prodam psico ovčarko. Naslov v oglasnem oddelku 1150

Zamenjam 4 leta staro kobilo za 2 letno ali prodam po dogovoru. **Trboje 52, Smlednik** 1151

Najdeno denarnico z malo vsoto denarja dobi lastnik v Projektu na Zlatem polju 1152

Prodam motorno kolo »Saks« 98 ccm z zaganjačem. Naslov v oglasnem oddelku 1153

Prodam kravo, ki bo maja teletila. Naslov v oglasnem oddelku 1154

Prodam moško Rogovo kolo. Verlič, Trstenik 77, Golnik 1155

Prodam Vespo. Praše 20 1156

Prodam zazidljivo parcelo v Britofu. Naslov v oglasnem oddelku 1157

Dromeljne, obroče (feltne), **gume, poceni prodam.** Naslov v oglasnem oddelku 1158

2 kvalificirana rezkalca in 2 nekvalificirana delavca potrebujemo takoj. Puškarna, Kranj 1159

Uslužbenka išče prazno sobo v Kranju. Nudi 10.000 din nagrade. Ponudbe oddati v oglasni oddelek **pod »Nujno«** 1160

Oddam sobo za zmeraj ženski, ki ima pokojnino. Naslov v oglasnem oddelku 1161

Stanovanje nudim upokojenki. Ostalo po dogovoru. Naslov v oglasnem oddelku 1162

Prostovoljna JAVNA DRAŽBA na Jesenicah, Cesta Toneta Čufarja št. 70, bo dne 30. marca ob 11. uri na mestu samem, in sicer bo prodano dvosobno stanovanje z 93 kv. metri vrta. Interesenti, ki lahko položijo kavcijo, se vabijo na to dražbo. 1163

Prodam stanovanjsko hišo z dvoriščem, sredi Kranja, povsem primerno za obrtnika. — Soba in kuhinja vseljiva. Naslov v ogl. oddelku. 1165

Prodam dobrega konja do 7 let starega zaradi opustitve kmetije. Prodam tudi plemensko svinjo do 100 kg težko ali pa zamenjam za prašiča enake teže. Naslov v oglasnem odd. 1166

Štedilnik za kuhinjo, vzidljiv, desni, ugodno prodam. Zdenko Holy, Delavska 24, Kalvarija, Kranj. 1167

Kupim nov ali malo rabljen plug obračalnik inozemski ali IKS. — Naslov v ogl. oddelku. 1168

Preklicujem žaljive besede, izrečene Lojzetu Wolfu proti Silvi Pintar in jih obžalujem. Cvetka Bobič. 1169

Upokojenka bi šla za sostanovalko k upokojenki. Naslov v oglasnem oddelku. 1170

Sprejmem krojaškega vajenca. Naslov v ogl. oddelku. 1171

Drž. zavarovalni zavod v Radovljici nas je obvestil, da je izplačal našemu naročniku **Jožetu Cerkovniku,** Stara Fužina, za utrpljeno nezgodo 6000 din. — Uprava.

kino

Jesenice »RADIO«: 31. marca in 1. aprila ameriški barvni vistav. film »PRINC IN IGRALKA«.

Jesenice »PLAVŽ«: 31. marca in 1. aprila češki film »NEVARNA IZNAJDBA«.

Dovje: 31. marca jugoslovanski cinemascope film »VLAK BREZ VOZNEGA REDA«.

Radovljica: 31. marca ob 20. uri ameriški barv. cinemascope film »VOZOVI NA ZAHOD«; 1. aprila ob 17.30 in 20. uri ameriški barvni cinemascope film »PREPOVEDAN PLANET«.

Kropa: 31. marca ob 19.30 amerišpi cinemascope barvni film »IZGUBLJENI AVTOBUS«.

Kranj »STORŽIČ«: 30. in 31. marca ob 10. uri matineja ameriškega barvnega filma »YENKI NA DVORU KRALJA ARTURJA«; 30. in 31. marca ter 1. aprila ob 16., 18. in 20. uri premiera francosko-italijanskega barvnega cinemascope filma »ŽENA IN NJENA IGRAČKA« — igrajo: 1. aprila ob 10. uri matineja istega filma.

Stražišče »SVOBODA«: 30. marca ob 18. in 20. uri ameriški barvni film »YENKI NA DVORU KRALJA ARTURJA«.

Primskovo »TRIGLAV«: 31. marca ob 18. in 20. uri ameriški barvni film »YENKI NA DVORU KRALJA ARTURJA«.

Cerklje »KRVAVEC«: 30. marca ob 20. uri premiera ameriškega barvnega cinemascope filma »PREPOVEDANA PLANETA«.

Škofja Loka »SORA«: 1. aprila ameriški barvni cinemascope film »SLAB DAN V BLACK-ROCKU«.

Železniki »OBZORJE«: 1. aprila ob 20. uri francosko-italijansko-jugoslov. koprudukcijski barvni film »GUBIAH«.

Domžale: 30. in 31. marca nemški barv. film »VRAGOV KROG« — predstava vsak dan ob 18. in 20. uri.

Duplica pri Kamniku: 30. in 31. marca ob 19. uri ameriški cinemascope film »POTEMNELI ANGEL«.

gledališče

PREŠERNOVO GLEDALIŠČE KRANJ

Petek, 1. aprila ob 20. uri — Fischer: »PROSTI DAN« — izven

nesreče

● **Preteklo soboto ob 17.45 uri je iztirila** lokomotiva posebnega vlaka med postajo Škofja Loka—Medvode. Posebni vlak je vozil iz Planice. Po sedanjih ugotovitvah je lokomotiva iztirila zaradi napak na stroju. — Materialna škoda znaša približno 300.000 din. Telesnih poškodb ni bilo.

● V nedeljo, 27. marca, zvečer je po cesti I. reda vozila večja kolona vozil. Po klancu navzdol proti mestu sta šla vzporedno dva pešca in zavzemala dober meter vozišča. Za njima vozeči oseb. avto S-13439, ki ga je upravljal Š. N., je pri tesnem prehitevanju zadel levega pešca J .P. in ga odbil. Pri padcu je pešec dobil hude telesne poškodbe. Materialna škoda na vozilu je minimalna. Voznik avtomobila je takoj ustavil in poskrbel, da so ponesrečenca odpeljali v bolnišnico.

Knjiga, velika kot karamela

Oran Kainovski ima 6 izvodov svetovne mohamedanske knjige »tavsir«, ki se razlikujejo po velikosti, so pa iste vsebine. Knjige so tiskane v arabskem jeziku. Najmanjša ima format 2,2 × 1,8 cm, debela pa je 1 cm, kar predstavlja velikost bonbona — karamele. Drugi, tretji in četrti izvod so prav tako majhnega formata, pa je mogoče besedilo brati samo s povečevalnim steklom.

»Tavsiri« so dokaj stari in predstavljajo pravo veledelo tiskarske tehnike. Knjige je Oran podedoval od svojega očeta Džemala, ki jih je 1916. leta prinesel iz Teherana, kjer je bil na delu. Predstavljajo pravo redkost in mnogi muzeji bi jih želeli imeti v svojih vitrinah.

Prav lepo sta zagradila po vsej verjetnosti ozko ulico ali cesto. Znak ju ne briga, saj sta naslonila celo kolo na stebriček. »Parkiranje je prepovedano«, pa kaj za to. — Ko pa bo prišlo do nesreče, bo zamrl smeh na vaših obrazih in kdo ve, kaj vse se lahko zgodi. Zato, dragi pionirji, učite se prometnih predpisov in se po njih ravnajte! Verjemite mi, da bodo tega veseli vsi, še prav posebno pa vi sami

Kdo bo zatožil?

Babica je imela mačka in škorca.

Odšla je babica na trg, maček pa je razposajeno skočil na mizo, z mize na polico, s police na okno in prevrnil vazo. Padla je vaza na tla in se razbila.

Prestraši se maček in poprosi škorca:

»Prijatelj, ne zatoži me babici, da sem razbil vazo. Kaznovala me bo.«

»Jaz bom že molčal,« odgovori škorec, »toda zatožile te bodo črepinje.«

Vran in sraka

Na stari vrbi sta živela vran in sraka. Sraka je po cele dneve samo klepetala in klepetala. Če se je kaki ptici kdaj zahotelo kaj povedati, ji je že padla v besedo, ne da bi jo do kraja poslušala.

Taka klepetulja je bila, tale sraka.

Ko je srako nekoč zabolel jezik, izkoristi vran priliko in jo vpraša:

»Soseda, koliko ušes pa imaš?«

»Dve, sosed, dve, kot vse ptice.«

»Koliko pa imaš jezikov?«

»Kaj res ne veš? Enega, kajpada,« odgovori sraka.

»Če to drži,« se zasmeje vran, »potem bi morala dvakrat več poslušati kot govoriti, ti pa blebečeš, da te še lastni jezik komaj dohaja.«

Prijatelja spoznaš v nesreči

Nekoč je veverica, skakaje z drevesa na drevo, spodrsnila in padla v blato. Trudila se je in trudila, iz blata se izkopati ni mogla. Tičala je, ubožica, v močvirju, milo jokala in klicala na pomaganje.

Vidi kukavica, kako veverica kobaca in zavpije:

»Joj, joj, joj! Ti grdo blato! Le od kod se ga je toliko vzelo? Prav treba je bilo veverici skakati tod okrog!«

Kukavičino kričanje je privabilo drozga. Ta je poiskal vejo, jo pomolil veverici in jo potegnil na suho.

Ko se je oddahnil, reče kukavici:

»Kadar je kdo v nesreči, mu je treba pomagati. Na blato se bomo jezili kasneje.«

MLADA RAST

Pionirji pišejo

Žoga pripoveduje

Danes sem se spet spomnila moje priljubljene žogice. Ta namreč leži vsa zapuščena in zaprašena v kotu shrambe in objokuje svojo usodo.

Večkrat pripoveduje žalostno življenjsko pot svojim prijateljem v shrambi in skoraj vedno začenja takole: »Kje so moja najlepša mladostna leta, ki sem jih preživela na polici v prodajalni? O, takrat sem bila ena najlepših žog v trgovini.« Ob tej misli se vsa srečna nasmehne, pozabi na svoje življenjske težave in nadaljuje: »Otroci so me iz dneva v dan ogledovali in občudovali. Vsak me je hotel imeti. Kako ponosna sem bila nato. Nisem se ozirala na moje sovražnike, ki so mi iz nevoščljivosti želeli nesrečo.

Mislila sem, da bom vedno ostala tako lepa in srečna. — Kmalu pa je bil moj napuh, če ga sploh smem tako imenovati, zelo kaznovan. Pograbila me je groba roka prodajalca in me izročila nepoznani deklici. Na skrivaj sem jo opazovala in v strahu pričakovala nadaljnjih dogodkov.

Tako sem dobila novo lastnico, ki me je v začetku zelo ljubila in skrbela za mojo lepoto. Za vsako malenkost me je umivala, da bi umivanje kmalu zasovražila. Vendar je bilo tudi tega kmalu konec. Deklica je začela pozabljati name. Pustila me je kjerkoli sem obležala. Moja lepota je začela vidno ugašati in zvezdice so vse bolj in bolj zginevale. To je bil moj najhujši udarec. — Končno me je lastnica po toliko letih iz nerazumljivega vzroka vrgla v to ječo, kamor nikoli ne posije sončni žarek.«

Milena

Uganite datum

Mislite si kakršenkoli datum: dan, mesec, leto. Uganili ga boste! Recimo, da si je prijatelj mislil datum 23. marec 1919. Recite mu, naj podvoji dan v mesecu (torej: 23×2 je 46). Naj nato prišteje 7 in pomnoži rezultat s 50 (46+7=53; 53×50=2650).

Naj prišteje zapovrstno številko meseca (januar—1, februar—2, marec—3, itd.: torej: 2650 +3=2653).

Odšteje na 365 in naj pomnoži dobljeno število s 100 (2653 —365=2288; 2288×100=228.800).

Temu številu prištejte enice in desetice letnice ter število 1500 (228.800+19+1500=230.319).

Če to število prav razdeliš, dobiš: 23/03/19, to je: 23. marec 1919!

REBUS

UGANKE

Čudna riba v morju plava
se na površju pozibava,
tuli, žvižga in pipo kadi;
nikdar več ne vzplava,
če se enkrat potopi.
(Parnik)

Peroti dvoje, nog dvojica
in kljun in rep kot repatica;
letim čez plan in grič
in vendar nisem ptič.
(Letalo)

Ali že veste?

... od česa se mleko skisa? Mleko stoji dan ali dva, pa se skisa. Včasih se skisa in spremeni v skuto in to ne čez dva dni, temveč v dveh sekundah. Če mleku dodamo nekaj kisa, se skuta takoj izloči. A v mleko nihče ne zliva kisline, zakaj se potem vendarle skisa? Krive so drobcene glivice, ki so vedno v zraku. Ko se znajdejo v mleku, začenjajo delovati in spreminjajo mlečni sladkor v mlečno kislino. Od kisline pa se dela iz mleka skuta. Da se mleko ne skisa, ga je treba prekuhati. Pri kipenju poginejo vse tiste glivice. Dogaja pa se večkrat, da se mleko spremeni v skuto, ko že vre na ognju. To je zato, ker so imele glivice že toliko časa, da so takoj delovale in pripravile dovolj kisline.

... odkod v siru luknjice? Ako držimo skuto dalj časa v shrambi, bodo glivice nadaljevale svoje delo in iz skute bomo dobili sir. Luknjice v siru dela kakor luknjice v kruhu ogljikova kislina, to pa proizvajajo glivice.

... zakaj se sir dolgo ne kvari? Zato, ker ga pokriva skoraj, ki mu ne da, da bi se osušil in ga varuje pred škodljivimi glivicami.

Letalski model iz papirja

Danes smo vam pripravili načrt preprostega brezrepnega letalskega modela. Zanj potrebujete kos trdega risalnega papirja, ki naj bo 240 milimetrov dolg in 100 milimetrov širok; 2 milimetra debelo, 10 milimetrov široko in 100 milimetrov dolgo deščico, nekaj lepila, ravnilo, šestilo, nekaj ščipalk za obešanje perila, manjši žebljiček in nekaj gumijeve vrvice.

Na kos trdega risalnega papirja narišite krilo, kakor kaže slika. — leta 1942 vsak bolj za sebe,« je Črtkane črte pomenijo, da boste tisti del kasneje upognili kot višinsko krmilo. Stranska roglja tudi upognite, in to za 90 stopinj, tako da dobite na vsaki strani smerno krmilo. Ploščati morata navpično!

Iz deščice izrežite trup. Prerišite ga s slike, ki je v naravni velikosti. Na krivo izrezani del pritrdite krilo; sprednji del tega vtaknite v izžgano zarezo v trupu, zadnji del pa pritisnite k trupu s ščipalko. Seveda morate krilo k trupu prilepiti. Ko se je lepilo posušilo, krilo po vsej dolžini nekoliko ukrivite ter proti koncem dvignite od trupa v obliki črke »V« za kakih 10 milimetrov.

Ko ste pregledali, če sta obe višinski krmili enako visoko zapognjeni, preizkusite model. — Z uravnavanjem višinskega krmila morate doseči, da bo letel model z višine 1,5 metra vsaj 9 metrov daleč. Če v spodnji konec trupa zabijete, kakor je označeno na sliki, žebljiček brez kapice in ga ukrivite nekoliko nazaj ter zvežete nekaj elastik od kolesarske zračnice, boste lahko z napenjanjem elastične vrvice, ki jo držite na enem koncu v roki, na drugem koncu pa bo zataknjen nanjo model, letalo spuščali. Ko se boste spuščanju privadili, bo model opisoval v zraku čudovite akrobacije. Z uravnavanjem obeh delov višinskega krmila boste dosegli razne zavoje, »loopinge« in salte, kar bo vam in vašim prijateljem v veselje!

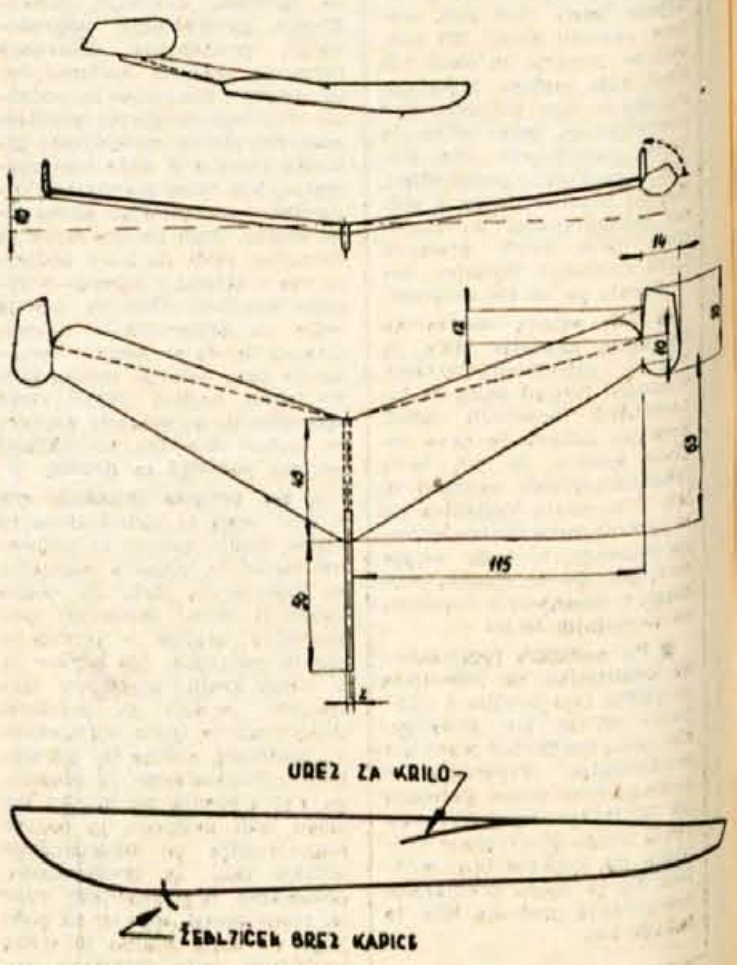

Občinski sindikalni svet Kranj razpisuje za svoj camping v Moščeniški Dragi naslednja delovna mesta:

KUHARICO (vodja kuhinje)

KUHINJSKO POMOČNICO

SERVIRKO

Zaposlitev traja od 1. junija do 20. septembra. Plača po dogovoru. Pismene ponudbe sprejema občinski sindikalni svet v Sindikalnem domu Kranj, telefon 225, Pp 58.

Zamenjamo moderno, komfortno,

novo trosobno stanovanje

za trosobno s kabinetom al štirisobno. Zamenja je zaželjena do konca septembra 1960.

Ponudbe pošljite na oglasni oddelek pod »Nujno«.

TOVARNA gumijevih izdelkov **»SAVA« Kranj** sprejme

50 NEKVALIFICIRANIH DELAVCEV

za priučitev gumarjev, starost od 20 do 35 let, z lastnim stanovanjem v Kranju ali bližnji okolici. — Prošnje je treba vložiti v kadrovskem oddelku tovarne gumijevih izdelkov »SAVA« Kranj

Nov vir električne energije

V laboratorijih so izumili nov vir električne energije — celice s kemičnim gorivom — in ga uporabili za pogon vozil. V ZDA že preizkušajo nov traktor, ki ga žene to gorivo.

Elektriko, ki poganja traktor, proizvaja 1008 posameznih celic. Te so združene v 112 enot, v vsaki enoti je torej devet celic. Enote pa so razporejene v 4 vrste. Celice napaja mešanica plinov, v kateri je največ propana. Pline dovajajo do celic po ceveh. Ko pa so plini v celicah, deluje traktor na elektrolit. Katalizator, ki pokriva elektrode vsake celice, še pospeši reakcijo.

Kemične reakcije proizvajajo istosmerni tok, ki teče skozi zunanji tokokrog; ta je povezan preko dovodnika s standardnim kontrolorjem .

Kontrolor omogoča, da vozač traktorja z dvema ročicama uravnava hitrost in spreminja smer vožnje. Z ročico za uravnavanje hitrosti uredi štiri vrste celic v serije ali paralelno in s tem spreminja količino toka, ki se dovaja v motor.

Za spremembo smeri vožnje premakne vozač drugo ročico, s čemer spremeni tek toka v motor. Pri preskušnjah na polju je traktor vlekel plug po suhi trdi zemlji.

Zalogo plina ima traktor v tankih, montiranih v konzolah vozila.

Celice s kemičnim gorivom bodo s svojim izgorevanjem kmalu preskrbovale z električno energijo domove in tovarne, poganjale traktorje in avtobuse ali celo vesoljske ladje.

Instrument budnosti

Veliko imamo danes primerov železniških nesreč prav zaradi tega, ker strojevodja zaspi ali pa se kam zagleda, tako da med vožnjo ne opazi zaprtega signala.

Za preprečevanje takih nesreč so v zadnjem času izdelali poseben instrument budnosti. Skonstruirala ga je skupina inženirjev Taškentske železnice.

Ta instrument je zelo cenen in preprost za uporabo. Uporabljajo ga na Taškentski železnici v Sovjetski zvezi.

Instrument deluje tako, da časovni rele, ki je montiran v kabini strojevodje, dá takoj signal, kadar preti nesreča. S tem signalom se vlak najhitreje ustavi. V kabini se sliši žvižg. Po žvižgu pa mora strojevodja vključiti »ročico budnosti« in vlak lahko nadaljuje pot. Strojevodja mora biti pri tem pazljiv. V kolikor pa ne pritisne »ročice budnosti« v eni minuti in pol, potem vlak sam od sebe obstane na progi.

KRIŽANKA ŠT. 62

Vodoravno: 1. ruska reka, ki se izteka v Črno morje, 4. ime našega violinista Klopčiča, 6. postaja ob gorenjski železnici, 8. rastlina z žlahtnim pridelkom, 9. okrajšava za pevski zbor, 10. začetnici podpredsednika Izvršnega sveta Slovenije, 11. pisalna potrebščina, 12. okrajšava za italijansko, 13. začetnici popularnega jugoslovanskega kiparja, 14. predlog, 15. goličava v gozdu, 17. premier Madžarske, 18. klica, 19. vrsta pesnitve.

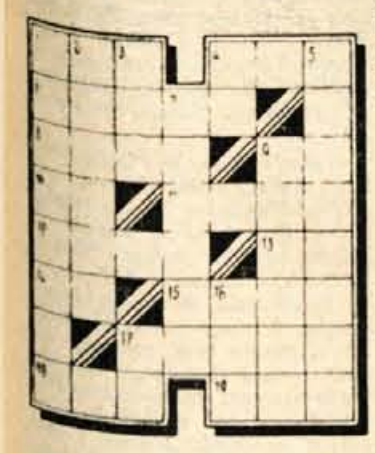

Navpično: 1. svetovni šahovski šampion, 2. potrata, 3. pripadnik germanskega plemena, 4. kvartaški izraz, 5. šahovski prvak Bosne, 7. štorklji podobna ptica, 9. infekcija, 16. moško ime, 17. sosedni črki.

TONE SVETINA

LOVČEVA HČI

Riše Milan Batista

112.

Pod vrhom visoke smreke so ga zagledali. Na svetlejšem nebu se je zarisal njegov temni obris. Minka je zdaj počakala. Zaželela si je, da bi lepa ptica ušla.

Bila sta že blizu. Lovska mrzlica je popadla gosta. Na zaplati snega sta preveč zahrstela. Petelin se je vznemiril in za čas nehal peti. Morala sta ga obiti. Ko sta bila pod njim, je Herman pomeril. Roke so se mu tresle. Veje nagajale. Nerodno se je prestopil. Veja pod nogo je počila. Petelin je stisnil našopirjeno perje in zafrfotal v nasprotni greben. »Saj ga boste še lahko,« je Jozelj potolažil gosta.

113.

Vas pod gorami je praznovala »češčenje«. Iz hiš je dišalo po cvrtju. Župnik Gaber je pel veliko mašo, krčmar Osolnik pa je pridno zalival vino za popoldansko veselico.

Popoldne se je krčma kmalu napolnila. Kmetje so sedeli za mizami, kadili, pili in se menili o letini, davkih in vojski.

Omizje v kotu so zasedli lovci. Ko sta prišla Jozelj in Minka, je mnogo zavistnih in poželjivih pogledov obviselo na njej. Ravnikov France, neugnan veseljak, pa je nategnil harmoniko in zaukal na ples.

114.

Po Minki so se ozirali stari in mladi. Nobenega plesa ni zamudila. Harmonika je hreščeče igrala, fantje so vriskali, bili s petami ob tla in oči so se jim iskrile.

Lovci v kotu pa so bahali in pili kot žolne, drug drugemu so jemali besedo. Nazadnje se je vjedljivi Mikež lotil starega lovca, češ da v njegovem revirju gospoduje ovčar Boštjan, kateremu bo še hčer dal, ko se jo bo Dunajč.an naveličal. Jozelj je skočil pokonci in udaril po mizi, da so se kozarci prevrnili.

Na Japonskem še vedno posledice atomske bombe

Otrok se je rodil brez možganov

Japonska agencija »Kiodo« je v začetku tega tedna javila vest, da je v japonskem mestu Nagasaki, kjer je pred 15 leti eksplodirala ameriška atomska bomba, žena nekega uradnika pred nekaj dnevi rodila otroka, ki je bil brez možganov. Otrok je živel samo 24 ur.

Zdravniki si v začetku niso znali razlagati tega pojava. Ko pa je mati, ki ima sedaj 28 let, izjavila, da je bila leta 1945 izpostavljena atomskemu izžarevanju ob priliki odmeta atomske bombe na mesto, so ugotovili, da je otrokova izjemnost posledica tega izžarevanja. Tudi oče je bil takrat podvržen atomskemu izžarevanju, čeprav to ni imelo za posledico nobene zunanje poškodbe.

S tem v zvezi poročajo iz Nagasakija, da je bilo po atomskem napadu iz leta 1945 mnogo več rojstev defektnih otrok kot pa v prejšnjih obdobjih. Pred eksplozijo atomske bombe v Nagasakiju je bil odstotek defektnih otrok enak kot v drugih deželah.

Po eksploziji atomske bombe se je v devetih letih rodilo v tem mestu 30.150 otrok, od katerih pa jih je bilo kar 4.282 nenormalnih. Razen tega se je 471 otrok rodilo mrtvih, 121 nosečnosti so morali pred časom prekiniti, 1046 otrok je imelo defekte v kostnem sistemu, mišicah ali živčnem sistemu; 429 jih je bilo rojenih z defekti slušnih ali nosnih organov, 254 z napakami na ustnicah ali na jeziku, 59 z zajčjimi ustnicami in nad 300 z raznimi drugimi napakami.

Znanstvena konferenca v Londonu

Na tretji mednarodni konferenci za medicinsko elektroniko, ki bo v Londonu od 21. do 27. julija skupno z znanstveno razstavo, bodo med drugim razpravljali tudi o problemih raziskovanja vsemirja.

V zvezi s tem bo sestanke organiziral v Londonu oddelek za komunikacije in elektroniko Instituta elektrotehničnih inženirjev v sodelovanju z mednarodno federacijo za medicinsko elektroniko.

Na znanstveni razstavi pa bodo razne organizacije univerz in industrije prikazale najnovejše pridobitve na področju znanstvenih raziskav.

Razen o medicinski elektroniki in znanstvenem raziskovanju bodo na konferenci razpravljali tudi o izotopih in radiologiji, o nadzvočnih brzinah in o mikrovalovnih sevanjih.

V TOMOSU LETOS 40.000 MOTORNIH KOLES IN MOTORJEV

V tovarni motornih koles in motorjev »Tomos« v Kopru, v kateri dela že sedaj okrog 1500 delavcev in uslužbencev, so se pretekli teden razgovarjali o delovnem načrtu za tekoče leto. S tem v zvezi so sklenili, da bodo letos izdelali 40.000 motornih koles in motorjev. Za primer naj navedemo, da so lani izdelali 17 tisoč motornih koles Moped; od tega so jih izdelali v marcu 900, v decembru pa že 3600. Po teh vozilih je veliko povpraševanje in imajo vso proizvodnjo prodano že več mesecev naprej.

ELEKTRONSKO GRLO

V laboratoriju nekega ameriškega podjetja so izdelali elektronski aparat z namenom, da bi pomagali ljudem, ki so zaradi raznih bolezni v grlu zgubili govor. Človek, ki uporablja ta aparat z dvema baterijama, baje lahko izgovarja besede dvakrat jasneje kot poprej.

BREZ BESED

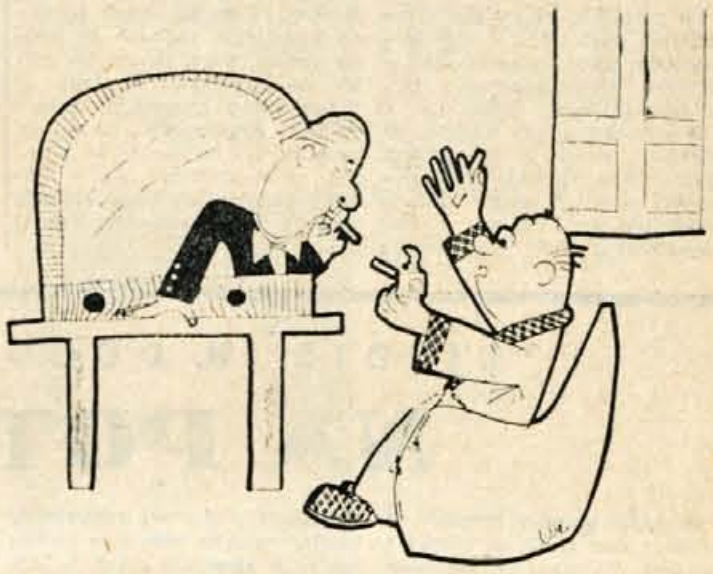

NAPOVEDOVALEC: »DOVOLITE PROSIM!«

BODICE

△ Planiški poleti so mimo. Nikoli jih ne bom pozabil. Kakšni so fantje, ki bodo leteli po zraku 120 in več metrov, pa me je zanimalo že prejšnje dni, zato sem si jih hotel ogledati že na Bledu. Komaj sem izstopil iz avtobusa, že sem zagledal dva v kompletnih smučarskih skakalnih oblekah, na prsih pa sta imela zapisano »Norge«. Ucvrl sem jo za njima in komaj sem ju hotel prositi za avtogram, že sta mi ušla v buffet Trst. Ne bodi len, jaz pa za njima. Ni mi bilo žal. Naročila sta si turško kavo in komaj sta povedala svojo željo, že jima je natakarica nevljudno zabrusila: »Nimamo časa kofeta kuhati.« Spreletelo me je. Pomiril sem se šele potem, ko jima je druga natakarica tolažilno rekla: »Bom pa jaz skuhala kavo.«

△ Skoraj podoben primer se je tudi meni primeril zadnjič v prodajalni kranjske kmetijske zadruge. Za cepljenje drevja sem potreboval še rafijo, zato sem jo šel kupit v omenjeno prodajalno. Toda prodajalka mi je odgovorila, da je nimajo. Enak odgovor mi je dal tudi prodajalec. Zato sem obema svetoval, naj bi trgovino založili tudi z rafijo, da sadjarjem ne bi bilo treba po njo v Ljubljano. »Pobrigajte se za rafijo,« sem jih skoraj prosil, pa so mi kljub temu takole odgovorili: »Se pa vi pobrigajte, ker ste tako kšajt.«

Do prihodnjič nasvidenje!

Vaš Bodičar

Isaac Asimov

51

Jeklene kletke

Streljal si, pobral ostanke naočnikov in pobegnil. Oni so našli truplo in ne ti, in ko si prišel, si ugotovil, da nisi ubil Daneela, temveč dr. Sartona. Na srečo je dr. Sarton skonstruiral Daneela po svoji podobi. V odločilnem trenutku brez naočnikov nisi mogel razpoznati, kdo stoji pred teboj.

Če pa hočeš še otipljiv dokaz, tu je!«

Slika dr. Sartonove hiše je vztrepetala in Baley je položil prenosnik pazljivo na mizo ter ga pri tem krepko pridrževal z roko.

Enderbyjev obraz je bil izmaličen od groze, Baleyev pa od razburjenja. Videti je bilo, da je R. Daneel popolnoma neprizadet.

Baley je pokazal na sliko. »Tole bleščanje v tračnicah, kaj je to, Daneel?«

»Dva košček stekla,« je hladno rekel robot. »Za nas nista bila pomembna.«

»Zdaj pa bosta. To sta koščka konkavnih leč. Izmerite optične lastnosti tega stekla in jih primerjajte z naočniki, ki jih nosi zdaj Enderby. NE RAZBIJ JIH, KOMISAR!«

Planil je h komisarju in mu iztrgal naočnike iz rok. Podal jih je R. Daneelu in težko sopel: »Mislim, da je to dovolj trden dokaz da je bil v hiši prej, kot pa trdi.«

R. Daneel je rekel: »Popolnoma sem prepričan. Zdaj razumem, kako napačno sem sodil, a vse zaradi komisarjeve cerebroanalize. Čestitam ti, partner Elijah.«

Na Baleyevi uri je bilo 24.00. Začenjal se je novi dan.

Komisarjeva glava je počasi klonila na roke. Njegove besede so bile pridušeno stokanje. »To je bila napaka. Nikoli ga nisem nameraval ubiti.« Potem je nenadoma zdrsnil s stola in se zgrudil na tla.

R. Daneel je skočil k njemu in rekel: »Prizadel si ga, Elijah. Ni bilo potrebno.«

»Ni mrtev, kajne?«

»Ne, ampak v nezavesti.«

»Zavedel se bo. To je bilo zanj preveč. Moral sem to storiti, Daneel. Moral sem. Nisem imel dokazov, s katerimi bi bil mogel nastopiti na sodišču. Moral sem se ga lotevati počasi, ga počasi spravljati iz ravnotežja in upati da mu bodo živci popustili. In popustili so. Slišal si, da je priznal, kajne?«

»Sem.«

»Toda obljubil sem, da bo to za dobrobit Mesta Vsemircev, pa ... čakaj, osvešča se.«

Komisar je zastokal. Odprl je oči. Molče je zrl v njiju.

Baley je vprašal: »Komisar, me slišiš?«

Komisar je prikimal.

»Potem je v redu. Vsemircem gre za mnogo pomembnejše stvari, kakor pa za to, da bi kaznovali tebe. Če boš sodeloval ...«

»Kaj? Kaj?« V komisarjevih očeh se je pokazal žarek upanja.

»Prav gotovo si ti glavni starosta newyorške medievalistične organizacije, nemara pa si pomemben celo v medplanetarnih razmerjih. Poskušaj spremeniti smernice svoji organizaciji, pregovori jih h kolonizaciji novih svetov. Ali razumeš, kakšna propaganda je potrebna. VRNIMO SE K NARAVI, AMPAK NA DRUGIH PLANETIH.«

»Ne razumem,« je zagrgral komisar.

»To želijo Vsemirci. In to želim tudi jaz po pogovoru z dr. Falstofom. Oni želijo to bolj kot vse drugo. Oni neprenehoma postavljajo svoja življenja na kocko s tem, ko prihajajo na Zemljo s temi željami. Če bo umor dr. Sartona pomagal k temu, da se bo medievalizem spremenil v gibanje za galaktično kolonizacijo, bodo Vsemirci vsekakor smatrali to žrtev za vredno. Ali zdaj razumeš?«

R. Daneel je rekel: »Elijah ima prav. Pomagajte nam, komisar, in pozabili bomo, kar je bilo. Zdaj govorim v imenu dr. Falstofa in vseh naših ljudi. Seveda, če bi se zdaj strinjali in nas pozneje izdali, bomo vedno lahko nad vas spustili meč pravice. Upam, da vam je to jasno. Žal mi je, ker sem moral to poudariti.«

»Ne bodo me kaznovali?« je vprašal komisar.

»Ne, če nam boš pomagal.«

Solze so mu navrele v oči. »Naredil bom to. To je bila nesreča. Povej jim to. Nesreča. Storil sem, kar sem mislil, da je prav.«

Baley je rekel: »Če nam boš pomagal, boš storil prav. Kolonizacija je edini način, da rešimo Zemljo. To boš razumel, če boš o vsem premislil brez predsodkov. Če ne moreš razumeti, se pogovori z dr. Fastofom. Že zdaj lahko začneš pomagati, če čimprej razrešiš primer z R. Summyjem. Odloči, da je bila nesreča in končaj zadevo.«

Baley je vstal. »In spomni se, da nisem edini, ki ve resnico, komisar. Ne moreš me kar tako spraviti s poti. To vedo vsi v Mestu Vsemircev. Upam, da ti je to jasno.«

R. Daneel je rekel: »Elijah ni potrebno več govoriti. Iskren je in pomagal nam bo. To kaže njegova cerebroanaliza.«

»V redu. Torej lahko grem zdaj domov. Videti želim Jessie in Bentleya in živeti spet normalno. In spati hočem, Daneel, ali boš ostal na Zemlji, ko bodo Vsemirci odšli?«

»Ne vem,« je rekel R. Daneel, »niso mi povedali. Zakaj vprašaš?«

Baley se je vgriznil v ustnice, potem pa rekel: »Nisem mislil, da bom kdaj rekel kaj takega nekomu, kot si ti, Daneel, toda zaupanje imam v tebe. Celo občudujem te. Prestar sem, da bi zapustil Zemljo, toda ko bodo vpeljane šole za emigrante — tu je Bentley. Če bi morda nekoč Bentley in ti skupaj ...«

»Morda.« R. Daneelov obraz je bil tog kot prej.

Baley se je nenadoma nasmehnil, prijel R. Daneela za laket in z roko pod roko sta skupaj odšla.

KONEC

Te dni po svetu

ODGOVOR NA NASILJE

V južnoafriški Uniji so v znamenje žalovanja za žrtvami nedavnih neredov, vsi Afričani zaposleni v javnih službah, ostali doma, prav tako so bile zaprte prodajalne Indijcev. Na ta način je domače prebivalstvo protestiralo proti nasilju južnoafriške vlade. Pravosodni minister južnoafriške Unije Erasmus je v ponedeljek izdal poseben odlok, s katerim prepoveduje zbiranje več kot 12 ljudi. Razen tega je minister izjavil, da so zakon o propustnicah za domačine sicer začasno ukinili, vendar samo dotlej, da »se položaj ne ustali«.

ŽENE IN VOLILNA PRAVICA

V Buenos Airesu se je v ponedeljek sestala komisija Združenih narodov za položaj žena. Zasedanju prisostvujejo predstavniki 18 držav. Obravnavajo poročilo, ki govori o napredku glede političnih pravic žena v svetu. Po tem poročilu so imele lani v 71 državah na svetu ženske volilno pravico, medtem ko v 7 državah — Afganistanu, Iraku, Jordanu, Libiji, Lihtensteinu, Paragvaju in Iranu — ženske sploh niso imele volilne pravice.

NESOGLASJA

Po poročilih, ki so bila v ponedeljek objavljena v zahodnonemškem tisku, je prišlo na letošnjem tradicionalnem »britansko-nemškem sestanku« v Königswinterju pri Bonnu do odkritih trenj in nesoglasij. Spričo tega izražajo zahodnonemški politični krogi določeno zaskrbljenost. Sestanki v Königswinterju sicer niso uradni forum, vendar sodelujejo na teh sestankih vplivni predstavniki obeh držav — politiki, diplomati, znanstveniki in novinarji — tako da razpoloženje na teh sestankih v mnogočem odraža razpoloženje v odnosih med obema državama. Spričo bližnjega sestanka na vrhu, so zaradi takega stanja britansko-nemških odnosov, v Bonnu še posebej zaskrbljeni.

POTOVANJE

V ponedeljek zvečer je odpotoval na uradni obisk v Indijo in v Pakistan predsednik Združene arabske republike Gamal Abdel Naser. Spremljata ga zunanji minister Favzi in minister za predsedniške zadeve Ali Sabri. Politični krogi v Kairu z zanimanjem spremljajo potovanje predsednika in si obetajo, od potovanja ugodnih rezultatov.

PIROVA ZMAGA

Prejšnjo nedeljo so bile v Argentini delne volitve parlamenta. Po neuradnih rezultatih je stranka nespravljivih radikalov predsednika Frondizija dobila le 40 mest v Spodnjem domu, medtem ko je opoziciljska Nar.-radikalna stranka dobila 58 mest. Ker ima v parlamentu Frondizi kljub porazu na nedeljskih volitvah še vedno večino, kaže, da ne bo prišlo do sprememb v vladi. — Kljub temu pomenijo zadnje volitve pravzaprav poraz za nespravljive radikale, še posebej, če se upošteva, da je bilo na nedeljskih volitvah oddanih skoraj tretjino praznih glasovnic.

TELESNA KULTURA

Taborniki Gorenjske v letu 1960

V nedeljo, 3. aprila, bo v Kranju redna letna skupščina Okrajnega taborniškega starešinstva Kranj. Poglejmo kakšno delo čaka gorenjske tabornike ob tem, ko slavijo 9. obletnico delovanja.

Seveda bo še vnaprej najvažnejša naloga taborniške organizacije, da še poveča število članov. S pomočjo odredov in čet bo Okrajno starešinstvo ustanovilo nove taborniške enote na Javorniku, v Martuljku, v Begunjah, Podnartu, Lipnici, Lescah, Mošnjah, na Golniku, v Šenčurju, Cerkljah, Preddvoru, Predosljah in Železnikih. Za lažje delo teh enot pa bodo ustanovili tudi občinska starešinstva, na Jesenicah, v Radovljici in Kranju.

Okrajno starešinstvo bo za tabornike gorenjskih enot pripravilo seminarje za funkcionarje, tečaje za vodnike, ki bodo vodili najmlajše člane taborniške organizacije — medvedke in čebelice, ter za vodje Gorske straže. V juliju bo za vse tabornike Gorenjske Gozdna šola v Martuljku. Izvedli bodo okrajno tekmovanje po propozicijah, ki jih je Zveza tabornikov izdala za tekmovanje tabornikov na Kadinjači. Okrog 25 ekip bo sodelovalo na partizanskem pohodu »Ob žici okupirane Ljubljane«, precej pa jih bo tudi tekmovalo za Milovanovičev memorial v Završnici. Udeležili se bodo pohoda »Po stezah partizanske Jelovice«, za 1. maj pa bodo izvedli pohod na Pokljuko. — Gorenjski taborniki bodo poleti organizirali taborniško mladinsko delovno brigado, ki bo pomagala pri gradnji doma kranjskih tabornikov, ki bo verjetno stal v Savskem logu. Letos bodo taborniki kranjskega okraja organizirali tudi zlet, ki bo tokrat v Škofji Loki in bo združen s tekmovanjem v taborniškem mnogoboju. Seveda tudi na taborjenje ne bodo pozabili. Vse enote bodo imele svoja taborjenja, okrog 30 najboljših pa bo odšlo na taborjenje v Francijo, sem pa bodo prišli francoski taborniki iz mesta La Ciotat.

Ž-r

40-letnica planinstva na Jesenicah

Ker je bil leta 1921. ustanovljen na Jesenicah turistični klub »Skala«, se jeseniški planinci že letos pripravljajo na 40-letnico planinstva, ki jo bodo praznovali prihodnje leto Za ta jubilej nameravajo izdati na Jesenicah posebno številko Planinskega vestnika in urediti spominsko razstavo turističnega kluba »Skala«. V pripravah na to proslavo sodelujejo planinci in alpinisti. Še posebej pa se bo tu izkazal tudi triglavski planinski muzej, ki ga urejuje v okviru stalne razstave Železarne Jesenice.

Zabeleženo

ZA NJIH NI BILO PROSTORA V VLAKU

Kompas na Jesenicah je delal veliko reklamo za letošnje skoke na veliki skakalnici v Planici. Po vseh šolah je organiziral skupinske izlete in obljubil prevoz s posebnimi vlaki. Kaj čudno pa je bilo pretekli četrtek, ko so dobile šole odpoved od tega podjetja, češ da je prevoz z vlaki nemogoč. Gimnazija in Tehniška srednja šola sta vseeno dobili dovoljenje in karte za prevoz z vlakom, osnovna šola »Prežihov Voranc« in osnovna šola »Tone Čufar« pa na vse intervencije, kart in dovoljenja nista dobili. Da bi učenci ne bili prikrajšani za obljubljeni užitek, sta se vodstvi šol obrnili na Avtoservis na Jesenicah, ki je takoj organiziral za učence osnovne šole »Tone Čufar« prevoz z avtobusi in v petek za učence osnovne šole »Prežihov Voranc« v soboto. Seveda je bila ta vožnja precej dražja, vendar gre vse priznanje vodstvom šol, da sta kljub odpovedi Kompasa našli rešitev. — Prav je, da je Kompas omogočil ogled skokov v Planici predvsem učencem tistih šol, ki še niso bili v Planici, ni pa prav, da je lokalne šole najprej vabil in jim pozneje uslugo odpovedal. Verjetno tokratni odnos Kompasa do omenjenih šol ni bila najboljša propaganda za to slovensko turistično podjetje.

U.

JESENIŠKI ŠPORTNIKI BODO SPREGOVORILI

Danes zvečer se bodo zbrali v Delavskem domu na Jesenicah znani jeseniški športniki in bodo spregovorili o najvažnejših športnih dogodkih in doživetjih v pretekli sezoni. Med drugimi bo govoril o svojih vtisih iz Planice tudi mladi skakalec **MARJAN PEČAR**, ki je postavil nov jugoslovanski rekord. To prireditev bo organizirala jeseniška Svoboda.

KLUBSKO PRVENSTVO NTK JESENICE ZAKLJUČENO

Te dni je bilo končano klubsko prvenstvo NTK Jesenice, na katerem je nastopilo 56 igralcev. V skupini članov so bili najboljši: Jeram, Korbar in Stana. V skupini mladincev pa Kavčič, Šmid in Bogataj. Pri mladinkah se je najbolj izkazala Cihova, pri pionirjih A skupine Buh in pri pionirjih B skupine Babič. Organizacija prvenstva je bila odlična.

PRIPRAVE »ZA POHOD OB ŽICI OKUPIRANE LJUBLJANE« TUDI NA JESENICAH

V vseh društvih in organizacijah področja Jesenic že zbirajo 5-članske ekipe, ki naj bi sodelovale v vseh kategorijah. Nekateri člani organiziranih ekip so že pričeli z vadbo, in sicer pešačijo v več ur oddaljene kraje pa tudi v gore. Načrtni trening za ekipe z Jesenic je predviden za mesec april. Veliko zanimanje za pohod okoli Ljubljane je tudi v Žirovnici, Gorjah, Mojstrani in Kranjski gori, kjer so prav tako že izbrali člane za posamezne ekipe.

KRATKA IZ ŠKOFJE LOKE

Na šahovskem tekmovanju mladinskih ekip v Škofji Loki, ki je bilo v nedeljo, 27. marca, je prvo mesto osvojila mladinska ekipa JLA, sledijo Tehnik iz Sk. Loke, Gimnazija, Osnovna šola in drugi. Prve štiri ekipe bodo v maju tekmovale za naslov prvaka.

Franc Puhar - predsednik TVD Partizan Kranj

V Sindikalnem domu v Kranju je bil te dni redni letni občni zbor kranjskega Partizana. Zbor je med drugim ugotovil, da je bilo delo društva lani dokaj plodno. Za predsednika društva so izvolili predsednika ObLO Kranj tovariša **FRANCA PUHARJA.**

Sprejeli so tudi precej obširen program dela. Udeležili se bodo partizanskega pohoda »Ob žici okupirane Ljubljane«, poskrbeli bodo za nov vodstveni kader, povečali bodo število članstva, prirejali pohode in izlete v kraje NOB itd.

Namizni tenis

JESENICE : KAC CELOVEC 9:2

V soboto, 26. marca, je gostovala na Jesenicah namiznoteniška ekipa KAC iz Celovca, ki je pravkar osvojila letošnje prvenstvo Koroške brez poraza in osvojila pokal Koroške. Goste v postavi Aberschek, Korak, Köpf, Sabatnig je premagala mlada ekipa domačih v postavi: Kavčič, Bogataj, Šmid in Reboj z rezultatom 9:2. Najbolj sta se izkazala Kavčič in Bogataj, ki sta bila neporažena.

V ENEM STAVKU

Včeraj je bil v Beogradu končan šahovski dvoboj ženskih reprezentanc Jugoslavije in Romunije, ki so ga jugoslovanske šahistke odločile v svojo korist 9:2 in pet prekinjenih partij (v času ko poročamo dvoboj še ni končan, kljub temu pa je zmagovalec že znan). — Prireditelji letošnje mednarodne kolesarske dirke »Po Hrvaški in Sloveniji« so dokončno sklenili da bo dirka imela start in cilj v Ljubljani (proga bo dolga 904 km in bo imela 6 etap. — Na mednarodnem smučarskem tekmovanju v Sestrieru je bil v alpski kombinaciji prvi Avstrijec Gramshammer, Jugoslovan Lakota pa je bil 12. (Jenko je bil 17.) — V četrtfinalni tekmi za pokal evropskih odbojkarskih prvakov je Levski iz Sofije v nedeljo v Beogradu premagal Jugoslavijo s 3:0.

ZAPIS PO JUBILEJNEM PLANIŠKEM TEDNU

(Nadaljevanje s 1. strani)

kalnici je bil dosežen nov rekord — 127 metrov, ki bo veljal do prihodnjih takih tekem, do leta 1963. Lepi in mogočni trenutki iz planiških prireditev ne bodo šli tako kmalu v pozabo. Ime Planice in naše domovine je te dni spet šel v širni svet. Po dolini Planice pa se je v nedeljo ob zaključnem dnevu spet razlegala priljubljena Keršteinova popevka: »Ti prelepa si Planica, ves svet o tebi govori ...«

Največji praznik Planice, srebrni jubilej, je bil slovesno počaščen. Planiškega jubileja je zdaj konec. Pred nami pa so zdaj nove in hvaležne naloge. Planica, ta prelepa dolina pod Poncami, ki je do sedaj že mnogo pripomogla k razvoju smučarskega športa, kakor tudi turizma, naj nam še naprej pomaga razvijati turizem v tem skrajnem kotu Gorenjske, naj tudi v prihodnjih letih še navdušuje desettisoče obiskovalcev in naj postane še boljša šola našim skakalcem, naj se zanjo in zaradi nje iz leta v leto še bolje pripravljajo.

Odlični skakalci, lepa in romantična dolina, polna občudovalcev, vse to je poživelo pred nas skoraj pravljično sliko tiste Planice, ki jo tako spoštujemo in jo imamo tako radi. In prav je tako. Planica in njenih 25 zgodovinskih let sta nas prisilila k temu, da se tudi v prihodnjih letih želimo še večjega veselja ob vznožju naše velikanke. Zdaj bo velikanka mirovala nekaj časa, na vrsti sta skakalnici v Obersdorfu in Kulmu, leta 1963 pa bomo spet v enakem ali še večjem številu pohiteli tja gor, v dolino pod Poncami, v Planico gledat in se navduševal nad enakimi ali še večjimi mojstri poletov, kot smo se letos.

J. J.

LJUDJE IN DOGODKI

NA POTI

Sovjetski premier Hruščev se že osmi dan mudi na obisku v Franciji. Po uvodnih slovesnostnih v Parizu in prvih razgovorih s predsednikom republike De Gaullom, je odšel na 6-dnevno potovanje po deželi. Obiskal je že Berdeaux in nekatera druga južno-francoska mesta, med njimi Marseille — drugo največje francosko mesto in največje sredozemsko pristanišče — Dijon, Metz, Verdun, Reims in Lille.

Visokega gosta so Francozi povsod prisrčno sprejeli. Tudi ob prihodu v Pariz je bil deležen toplega sprejema 100.000 meščanov. Kljub naporom nekaterih desničarskih strank in desničarskega tiska, da bi zmanjšali pomen obiska, francosko ljudstvo vendarle toplo sprejema visokega gosta in s tem dokazuje, da si želi miru in miroljubnega sodelovanja med vsemi državami na svetu ne glede na njihovo družbeno ureditev, k čemer mnogo prispevajo ravno medsebojni obiski najvišjih predstavnikov.

Uvodni razgovori, ki jih je premier Hruščev imel s predsednikom De Gaullom v Parizu kažejo, da bo težko prišlo do zbližanja sovjetskih in francoskih stališč glede nekaterih važnih vprašanj, kot so nemška združitev, berlinski problem in atomska razorožitev. O teh problemih so mnenja obeh držav tako različna, da dvomijo, da bi jih bilo mogoče bistveno zbližati. Vse kaže sicer, da bi bila Francija pripravljena priznati vzhodnonemško mejo na Odri in Nici, niso pa se pripravljeni odreči zavezništvu z Zahodno Nemčijo, niti kakršnikoli bistveni drugačni ureditvi berlinskega problema. Kar zadeva jedrsko oborožitev je Francija šele na začetku poti. Po nekaterih napovedih bi morala prav konec tega meseca preizkusiti drugo atomsko bombo. Verjetno tega ne bo storila prav zaradi obiska visokega sovjetskega gosta. Vse pa je pripravljeno, da bo do eksplozije kaj kmalu prišlo, ne glede na odločni protest svetovnega javnega mnenja, ki je energično protestiralo že ob prvem atomskem poizkusu v Sahari. Francija sicer pristaja na pogajanja o atomski razorožitvi, vendar zahteva takojšnje uničenje vseh atomskih zalog. S tem bi se hotela nekoliko enakopravneje uveljaviti v atomskem klubu kajti ona nima zalog atomskih bomb; ni pa ji več skrivnost izdelovanje takih bomb.

Predsednik Hruščev veliko gradi na stari tezi v sovjetski politiki, da je namreč treba razdvojiti Francijo od Zahodne Nemčije in postaviti močno Francijo kot proti utež Zahodni Nemčiji. V govorih, ki jih ima v mestih, ki jih na svoji turneji obiskuje, močno poudarja predvsem nemški problem in problem razorožitve. Pri tem gradi na proti nemških čustvih, ki so močno ukoreninjena med francoskim ljudstvom. Prav zategadel ni hotel opustiti obiska v Verdunu, mestu — simbolu francoskega odpora nemškemu militarizmu. Spričo dokaj ugodnega odmeva Hruščevih govorov, bo predsednik francoske republike De Gaull imel v soboto govor po radiju in televiziji, v katerem bo francoski javnosti pojasnil pozicije Francije v zvezi s francosko-sovjetskimi razgovori. Kljub temu, da so že uvodni razgovori pokazali, da ne bo prišlo do zbliževanja stališč v vseh vprašanjih brez francoskih komentatorjev, politični opazovalci predvidevajo možnost, da bodo doseženi mnogi konkretni rezultati v francosko-sovjetskem sodelovanju, da se bo to sodelovanje znatno razširilo predvsem na gospodarskem, kulturnem in znanstvenem področju.

Kakorkoli in s kakršnimikoli rezultati bodo že končani uradni razgovori, ki se bodo po turneji sovjetskega ministrskega predsednika nadaljevali v dvorcu Ranbuille, kjer bo ostal premier Hruščev do svojega odhoda iz Francije, je vendarle dejstvo, da bo sedanji obisk Hruščeva v Franciji pozitivno vplival na razvoj mednarodnih odnosov, še posebej na razvoj državnih odnosov med Francijo in Sovjetsko zvezo in ne nazadnje na uspeh pogajanj na najvišji ravni. V to nas še posebej prepričuje zelo ugodno vzdušje, v katerem potekajo obisk Hruščeva in srečanja med vodilnima državnikoma.

Zadnje vesti

DOMA ...

BEOGRAD, 29. marca. — V Zvezni ljudski skupščini zaseda danes 5 odborov Zveznega zbora in Zbora proizvajalcev. Odbor za prosveto in kulturo je začel razpravljati o poročilu Zveznega izvršnega sveta za leto 1959. Oba odbora za gospodarstvo in odbor za vprašanja dela in socialnega zavarovanja so danes nadaljevali sejo. Razpravljajo o poročilu Zveznega izvršnega sveta. O poročilu Zveznega izvršnega sveta za leto 1959 razpravlja tudi odbor za organizacijo oblasti in uprave.

TITOGRAD, 29. marca. — Tu je danes začel delo plenum Centralnega komiteja Zveze komunistov Črne gore.

... IN PO SVETU

CAMP DAVID, 29. marca. — Današnjim razgovorom ameriškega predsednika Eisenhowerja in britanskega premiera Macmillana v Camp Davidu se bodo priključili podpredsednik ZDA Nixon, zunanji minister Herter in glavni britanski svetovalec za jedrsko energijo. Razpravljali bodo o kontroli jedrskih poskusov, ki jih je mogoče ugotoviti. Kontrola naj bi bila sprejemljiva tako za Sovjetsko zvezo kot tudi za ameriški Kongres. V Kongresu namreč nasprotujejo vsakemu sporazumu, ki ne bi zagotavljal popolne kontrole.

CAMBERRA, 29. marca. — Skupina avstralskih študentov je davi organizirala demonstracije pred visokim komisariatom Južnoafriške Unije v Camberri. Študentje so nosili zastavice z napisom: »V spomin na 71 Južnoafričanov.« Demonstranti so izročili peticijo diplomatskemu zastopstvu južnoafriške Unije.

MAROKO, 29. marca. — Maroški kralj Mohamed V. je sprejel sinoči obrambnega ministra Huada in mu izročil pismo za francoskega predsednika De Gaulla. Kot se je izvedelo, je načel kralj Mohamed V. v tem pismu vprašanje evakuacije francoskih čet iz Maroka.

ŽENEVA, 29. marca. — V Ženevi nadaljuje danes delo konferenca o pomorskem pravu.

KAIRO, 29. marca. — Dne 31. marca se bo v Kairu začelo 33. redno zasedanje Sveta Arabske lige. Na dnevnem redu bo razprava o problemu Palestine in palestinskih beguncev ter poročilo začasne alžirske vlade o položaju v Alžiru.

GLAS GORENJSKE

Izdaja ČP »Gorenjski tisk« — Urejuje uredniški odbor.

GLAVNI UREDNIK: Slavko Beznik

Tel.: uredništva 475, uprave 397 — Tekoči račun pri Komunalni banki v Kranju 607-70-1-135 — Izhaja ob ponedeljkih sredah in sobotah — Letna naroč. 900 din, mesečna 75 din.

KDOR SE ZADNJI SMEJE...

JANEZ V PLANICI